Ազգ
Azg armenian daily

Հոկտեմբեր 20 Չորեքշաբթի 1993

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիւ 201 (452)
գինը 25 ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետության 47
հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Փարիզ

Ռ. Քոչարյանը հանդիպումներ կունենա ՆԱՏՕ-ում եւ Եվրախորհրդարանում

Հոկտեմբերի 14-ին Ֆրանսիայի Միջազգային դիվանագիտական ակադեմիայի հրավերով Փարիզ ժամանած ԼՂՀ ՊՊԿ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հայտարարել է, թե ԼՂՀ անկախ պետականության հետ չհամակերպվելու դեպքում շատ ավելի բարդ խնդիրներ են ստեղծվելու: Փարիզից մեր սեփ. թղթակից ՐԱՖՖԻ ՀԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍԸ հաղորդում է, թե հոկտեմբերի 15-ին ԼՂՀ ՊՊԿ նախագահը ելույթ է ունեցել դիվանագիտական ակադեմիայի դահլիճում, իսկ հաջորդ օրը նրա պատվին տրվել է մեծ հյուրասիրություն Փարիզի շքեղ հյուրանոցներից մեկում: Մեր թղթակիցը նշում է, թե պաշտոնական հաղորդագրություններում ԼՂՀ ՊՊԿ նախագահը ներկայացվում է որպես Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ: Կիրակի օրը Քոչարյանը մեկնել է Բրյուսել, ուր նախատեսվում են նրա հանդիպումները ՆԱՏՕ-ի, Եվրախորհրդարանի եւ արտգործնախարարության բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ: «Ազգ»

Ընտրախմբություն

Քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստը

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցության գրասենյակում հոկտեմբերի 19-ին տեղի ունեցավ քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստը, որը վարում էր ՀԴԿ նախագահ Արամ Սարգսյանը:

Նիստում քննարկվեց քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի դիրքորոշումը ՀՀ Սահմանադրության ընդունման կարգի մասին:

Սահմանադրության խորհրդակցության կողմից հանրապետության քաղաքներում ու շրջաններում, գիտական եւ ուսումնական հաստատություններում կազմակերպված Սահմանադրության միասնական տարբերակի քննարկման արդյունքները, քաղաքացիներից ստացված բազմաթիվ առաջարկները հանգեցրել են այն հետեւության, որ Սահմանադրության ընդունման կարգին վերաբերող հոդվածի բովանդակությունը պետք է փոփոխվի, որպեսզի ժողովրդի համար իրական պայմաններ ապահովվեն իսկապես մասնակցելու իր կյանքի եւ ազգային պետականության հիմնական օրենքի ստեղծմանը:

Քանի որ պատկերը ճշմարիտ չի լինի, եթե քաղաքացին «այո» կամ «ոչ» է ասում Սահմանադրության ամբողջական եւ ծավալուն տեքստին, անհրաժեշտ է համաժողովրդական քննարկման դնել Սահմանադրության առանցքային հարցերը եւ դրանց արդյունքները ամրագրել առանձին հոդվածներում:

Ելնելով վերոհիշյալից, որոշվեց Սահմանադրության խորհրդի մշակած ՀՀ Սահմանադրության միասնական նախագծի 120-րդ հոդվածը վերաշարադրել հետեւյալ կերպ.

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունն ընդունում է Սահմանադիր ժողովը` նրա առանձին հոդվածներում ամրագրելով կարեւորագույն հիմնադրույթների համաժողովրդական քննարկման արդյունքները:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունն ուժի մեջ է մտնում այն ընդունելու պահից, որից հետո Սահմանադիր ժողովը լուծարվում է:

Նիստում քննարկվեցին նաեւ Սահմանադրության նախագծի Հայաստանի Հանրապետության նախագահի կարգավիճակին նվիրված բաժնի մի շարք հոդվածներ:

Քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի հաջորդ նիստը տեղի կունենա հոկտեմբերի 22-ին, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության գրասենյակում: ■

ԱՅՍ ՀԱՄԱՐՈՒՄ

Այս համարում հրատարակում ենք Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության ծրագիրը, որն ընդունվել է ՌԱԿ 2-րդ համագումարի 2-րդ փուլի կողմից, 1993 թ. հունիսին, նախապես հրապարակային եւ ներկուսակցական քննարկման դրվելուց եւ արված առաջարկների հիման վրա կատարված լրամշակումներից հետո:

Ֆինանսներ

ՌՈՒԲԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ԿՐԿԻՆ ՄՆՈՒՄ Է ՕԴՈՒՄ ԿԱԽՎԱԾ

Ռուսաստանը նոր խոստումներ է տալիս ոչ միայն Հայաստանին

Հոկտեմբերի 18-ին Մոսկվայում կայացած Լեւոն Տեր-Պետրոսյան-Վիկտոր Չեռնոմիրդին հանդիպումն ըստ նախնական սպասելիքների, պետք է վերջակետ դներ Հայաստանի դրամաշրջանառության ոլորտում տիրող անորոշ վիճակին: Սակայն թե պաշտոնական աղբյուրների տարածած կցկտուր տեղեկությունները, թե հանդիպման փակ ընթացքը մի անգամ եւս ապացուցեցին, թե նոր ռուբլու գոտու մեջ մտնելը որքան էլ ցանկալի լինի Հայաստանի համար, այնուամենայնիվ հեշտ խնդիր չէ:

Դաշնակցային Ռուսաստանի կողմից առաջարկվող պայմանները կրում են հիմնարար բնույթ: Ըստ Հայաստանի վարչապետի մամուլի քարտուղար Վլադիմիր Մանոյանի, Դաշնակցային Ռուսաստանը նախեւառաջ պահանջում էր կատարել երեք պայման. առաջին, վավերացնել նոր ռուբլու գոտու վերաբերյալ ԱՊՀ շրջանակներում ընդունված փաստաթուղթը (Հայաստանի խորհրդարանն արդեն վավերացրել է), երկրորդ, միասնականացնել Հայաստանի եւ Ռուսաստանի օրենսդրությունները եւ երրորդ, միասնականացնել ենթաօրենսդրական այն ակտերը, որոնք կարգավորում են դրամային, տարադրամային եւ բյուջետային համակարգերը:

Խնդիրն այն է, որ բացի Հայաստանից, Ռուսաստանը դեռեւս պետք է նմանատիպ բանակցություններ վարի նոր ռուբլու գոտի մտնելու ցանկություն հայտնած մյուս պետություններ հետ, եւ դրանից հետո պարզ կդառնա հարցի վերջնական լուծումը: Համենայնդեպս, պրն. Մանոյանի ասելով, Ռուսաստանը խոստացել է Հայաստանին օգնել ներքին դրամաշրջանառության կարգավորմանն ուղղված լրացուցիչ միջոցառումների հարցում:

Իր հերթին, ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Արամ Աբրահամյանը նշեց, թե մոսկովյան հանդիպումը կրել է խորհրդատվական բնույթ, իսկ դրամաշրջանառության հետ կապված հարցերով, այդ թվում մոսկովյան հանդիպման ժամանակ արծարծված հարցերի վերլուծությամբ, կզբաղվի Հայաստանի Գերագույն խորհրդի կողմից ստեղծված պետական հանձնաժողովը: Եւ մինչ Մոսկվայում աշխատանքային խմբերը կշարունակեն իրենց գործունեությունը, Ռուսաստանը կփորձի աջակցել Հայաստանի ֆինանսական վիճակի կայունացմանը: Դա, ըստ երեւույթին, կլինի ոչ միայն ռուսական նոր ռուբլու ռուսական բանկային ներմուծում, այլեւ էներգակիրների տրամադրում:

Բացի այդ, Ռուսաստանի փոխվարչապետ Ալեքսանդր Շոխինը հայտարարեց, թե նոր ռուբլու գոտու պետությունները նախ պետք է որոշեն պետական պարտքերի մասնաբաժինը, վարկային էմիսիայի չափերը եւ համաձայնեցված քայլեր ձեռնարկեն ռուսական տնտեսության ուղղությամբ: Միայն դրանից հետո է նա իրական համարում 1993 թ. ռուսական կանխիկ դրամի հասկացումը այդ պետություններին: «Չի կարելի միասնական ռուբլու համակարգ ստեղծել ռուսական եւ ոչ ռուսական տնտեսություններ ունեցող պետությունների համար», ասաց նա: Շոխինը նաեւ հայտարարեց, թե միասնական ռուբլու գոտու մասին որոշում են ընդունել Ռուսաստանը, Բելառուսը, Ուզբեկստանը, Տաջիկստանը, Հայաստանը եւ Ղազախստանը: Բայց բոլոր երկրների նկատմամբ կկիրառվեն խիստ պահանջներ: Նրա ասելով, արդեն ռուբլու առաջխաղացում է նկատվում Ուզբեկստանի եւ Ղազախստանի հետ բանակցություններում: Ա. Հ.

Ճակատ

Հրետակոծվում են Մարտունու դիրքերը

Երեկ եւ նախորդ գիշեր խաղաղությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում շարունակում էր մնալ լարված: Ադրբեջանական կազմավորումները նախորդ օրերի պես պարբերաբար խախտում էին հրադադարի վերաբերյալ համաձայնագիրը, գնդակոծելով եւ հրետակոծելով հայկական պաշտպանական դիրքերը: Այս մասին Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ, հենվելով ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունների վրա: Այսպես, հոկտեմբերի 18-ի երեկոյան եւ լույս 19-ի գիշերը ադրբեջանական կազմավորումներն ականանետներից եւ գնդացիրներից գնդակոծել են հայկական պաշտպանական դիրքերն Աղդամի շրջանի Գյուրբեթի գյուղի մերձակայքում: Բարեբախտաբար մեր կողմից զոհեր չեն եղել:

Ինչ վերաբերում է ռազմաճակատի հարավ-արեւելյան հատվածին, ապա այստեղ երեկ վաղ առավոտյան Ֆիզուլու շրջանի ռազմական հենակետերից երկու տանկերից եւ մեկ հետեւակի մարտական մեքենայից հրետակոծվել են Մարտունու շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Առավոտյան ժամը 10-ին հրետակոծությունը վերսկսվել է: Տուժածների մասին տեղեկությունները ճշտվում են: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորումներն առայժմ ձեռնպահ են մնում պատասխան համարժեք գործողություններից: Մինչդեռ ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդում են, թե իբր երեկ եւ նախորդ գիշեր Ղարաբաղի տարածքից հրետակոծվել են Աղդամի շրջանի ադրբեջանական բնակավայրերը: «Ազգ»

Վրաստան

Զվիադականները գրավեցին Լանչխութին

Երեկ Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի կողմնակիցներն առանց մարտերի գրավել են եւս մեկ շրջկենտրոն Լանչխութին: Նույն օրը քաղաքում տեղի ունեցած հանրահավաքում ելույթ է ունեցել Զվիադ Գամսախուրդիան: Քաղաքում նշանակվել է նոր կառավարիչ: Զվիադականները իրենց ուժերը շարունակում են կենտրոնացնել Քութայիսից 50 կմ հեռավորության վրա գտնվող Խոնարի բնակավայրում: Իսկ Քութայիսից ոչ հեռու գտնվող Կոպիտնարի օդակայանը դեռեւս վերահսկում են կառավարական ուժերը:

Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր, Աբխազիայի պաշտպանության խորհրդի նախկին նախագահ, Նախարարների խորհրդի նախագահ Թամազ Նադարեյշվիլին ասել է, թե «Արեւմտյան Վրաստանում ներկայումս տեղի ունեցող դեպքերը դժվար բացատրելի են: Սամտրեդիայում այժմ զվիադականների կողմից կովում են նույն այն գրոհայինները, որ մարտնչում էին Գագրայում եւ Սուխումում»: «Ազգ»

Կարգավորում

Ժ. Լիպարիտյան. Բանաձեւը ընդունելի է, որոշ կետեր` անընդունելի

«ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի վերջին` 874 բանաձեւը մեզ համար ընդունելի է», այսպիսի գնահատական տվեց մեր թղթակցի հետ ունեցած զրույցում Հայաստանի արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Ժիրայր Լիպարիտյանը: Անդրադառնալով բանաձեւին, նա նշեց, որ թիվ 853-ի համեմատությամբ Անվտանգության խորհրդի վերջին որոշումը խիստ բարելավված է, սակայն կան կետեր, որոնք մեզ համար անընդունելի են: Պրն. Լիպարիտյանը հատկապես հիշատակեց այն կետը, ուր Լեռնային Ղարաբաղը նշվում է որպես Ադրբեջանի մաս: Մյուս կետը վերաբերում է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությանը, որը թեեւ միջազգային օրենքով է, նկարագրում է ներկա իրավական վիճակը, բայց ունի որոշակի քաղաքական ենթատեքստ:

Բացի այդ, եթե մինչեւ հիմա Ադրբեջանը պատճառաբանում էր, թե ԵԱՀԽ ընդունած որոշումները հակասում են ՄԱԿ-ի բանաձեւերին, ապա հիմա Անվտանգության խորհուրդը, փոխելով իր որոշումը, այն համապատասխանեցրել է ԵԱՀԽ փաստաթղթերին: Այսօր Հայաստանի եւ ԼՂՀ պաշտոնական հայտարարությունները կտրամադրվեն նաեւ մամուլին: Իսկ պարոն Լիպարիտյանի հետ մեր ամբողջական հարցազրույցը կտպագրենք հաջորդ համարում: Ա. Հ.

Աշխարհ

Պակիստանի խորհրդարանը քվեարկեց Բենազիր Բհուտոյի օգտին

Պակիստանի նորընտիր խորհրդարանը ձայների զգալի տարբերությամբ կառավարություն կազմելու պարտականությունը վստահեց նախկին վարչապետուհի Բենազիր Բհուտոյի ժողովրդի կուսակցությանը: Բանն այն է, որ Բենազիր Բհուտոն խորհրդարանական վերջին ընտրություններին իր անմիջական մրցակից, նախորդ վարչապետ Նավազ Շարիֆի նկատմամբ հաղթանակ էր տարել նվազագույն տարբերությամբ: Հետեւաբար նրան հարկավոր եղավ անցնող տասնօրյակում մեծ աշխատանք տանել անկախ պատգամավորների եւ մանր կուսակցությունների ձայները հավաքելու համար: Այսպիսով, Բենազիր Բհուտոյի գլխավորած կառավարությունը կունենա փխրուն կոալիցիոն բնույթ:

Հայիթիի զինվորական պաշտոնյաները արհամարհեցին ՄԱԿ-ի էմբարգոն

Ի պատասխան զինվորական դեկավարության կողմնակիցների զգուշացումներին այն մասին, որ ամերիկյան զավթիչները տուն կվերադառնան «դագաղների մեջ», ամերիկյան բանակը հորդորեց Հայիթիի բնակիչներին չանհանգստանալ Միացյալ ազգերի էմբարգոյի կամ ամերիկյան նավերի հեռանալուց: Այդ էմբարգոն արժանացավ Ամերիկյան պետությունների կազմակերպության աջակցությանը եւ ուժի մեջ մտավ անցած կեսգիշերին: Միաժամանակ նախագահ Քլինթոնն ասաց, որ կդիմակայի Կոնգրեսի կողմից արտաքին քաղաքականության ոլորտում նրա իրավասությունների որեւէ սահմանափակման: Քլինթոնը ուժեղացրեց ճնշումը Հայիթիի զինվորական պաշտոնյաների եւ նրա աջակիցների վրա, սպառնալով սառեցնել նրանց բանկային հաշիվները ԱՄՆ-ում եւ չերկարացնել նրանց վիզաները:

Սոմալի. ԱՄՆ զինվորների վրա հարձակումները չեն դադարում

Ամերիկյան զինվորները Սոմալիում գնդակոծվեցին զինված խմբավորումների կողմից, որոնք հայտնվեցին Մոգադիշոյի մոտակայքում, եւ իսկ ուրիշ դեպքերում Միացյալ Ազգերի խաղաղարար ուժերը նախազգուշական կրակ են բացել: Չկան որեւէ նշաններ այն բանի, որ այս միջադեպերը միմյանց հետ կապված են: Անցած շաբաթվա հարձակումները ավելի շուտ կապված են խմբավորումների միջեւ պայքարի, քան բազմազգ խաղաղարար ուժերի վրա հարձակումների հետ:

Ճապոնիան մտահոգ Ռուսաստանի ռադիոակտիվ թափոններից

Ռուսաստանը ավելի ցածր ռադիոակտիվ թափոններ կթափի ծովում, հայտնեցին մոսկովյան պաշտոնյաները, չնայած ճապոնացիների բողոքներին Ռուսաստանի կողմից 237 հազար գրիվ թափոն ճապոնական ծովում շաբաթ օրը թափելու կապակցությամբ: Ճապոնիան կասկածի տակ դրեց Ռուսաստանի նախազգուշացումները վերոհիշյալ գործողության մասին: ■

digitised by A.R.A.R.@

Ստեփանակերտ

Կարեն Բաբուրյանն ընդունեց Ժան-Մարկ Բորգեսին

Նոյեմբերի 15-ին ԼՂՀ ԳԽ նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանն ընդունել է Միջազգային Կարմիր խաչի կազմակերպության Արեւելյան Եվրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի բաժնի վարիչ Ժան-Մարկ Բորգեսին: Զրույցի ընթացքում քննարկվել են ԼՂՀ-ում ՄԽԿԿ գործունեության, պատանդների եւ գերիների փոխանակության, մարդասիրական օգնության կազմակերպմանն առնչվող հարցեր:

Ինչպես Նոյյան տապան գործակալությանը հայտնեցին ԼՂՀ ԳԽ մամուլի ծառայությունից, Ժան-Մարկ Բորգեսը մասնավորապես հայտնել է, որ Միջազգային Կարմիր խաչը նախատեսում է մարդասիրական օգնություն ցուցաբերել ԼՂՀ Մարտակերտի եւ Հադրութի շրջաններ վերադարձած մոտ 2 հազար փախստականների ընտանիքների: Հանդիպմանը մասնակցել են նաեւ ԼՂՀ-ում մշտապես հավատարմագրված Միջազգային Կարմիր խաչի ներկայացուցիչները: Ժ. Մ. Բորգեսը հանդիպումներ է ունեցել նաեւ ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի եւ ներքին գործերի նախարար Արմեն Իսագուլովի հետ: ՆՏ

Հայտարարություն

Երեւանի Դաստակերտ փորձարարությունների արտոնագրված ինստիտուտը հայտարարում է 1993-94 ուստարվա արտադրությունից կտրված (ազատ ունկնդիրների) բաժնի ընդունելություն:

Ինստիտուտը միակն է հանրապետությունում, որը պատրաստում է իրավագետ փորձագետներ:

Ընդունելության մրցութային քննություններին կարող են մասնակցել միջնակարգ եւ բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք, առանց տարիքի սահմանափակման:

Ուսումը վճարովի է, մեկ տարվա համար 70.000 ռ.:

Դիմորդները ներկայացնում են դիմում, հասունության ատեստատ կամ կրթությունը հաստատող այլ փաստաթղթեր, 6 լուսանկար, բժշկական տեղեկանք, անձնագիր եւ քննություններին մասնակցելու համար վճարած 1000 ռ. անդորրագիր:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ նոյեմբերի 25-ը, քննությունները՝ նոյեմբերի 25-30-ը, դասերը՝ դեկտեմբերի 1-ից:

Հասցեն՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյանի փ. 59 ա, թիվ 78 դպրոց կամ Աշտարակի մասնաճյուղ (թիվ 59 ուսումնարան):

Հեռ. 22-58-27, 53-08-37:

Ինստիտուտի ռեկտորատ

Կարգավորում

Ժամանակին, երբ ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման բոլոր լծակները գտնվում էին Կրեմլում, ԼՂՀ-ն դեռեւս ԼՂԻՄ էր, Ռուսաստանը՝ ԽՍՀՄ, իսկ մեր հասարակական գիտակցությունը խիստ ցավալիորեն էր ընդունում կենտրոնական հեռուստատեսությամբ կամ մամուլում Ղարաբաղի մասին յուրաքանչյուր բառ, մեխանիզմը պարզ էր՝ հենց որ անհրաժեշտություն էր լինում Ղարաբաղում կտրուկ սրել իրավիճակը, հրապարակվում էր «Հույզեր եւ բանականություն» տիպի մի հոդված կամ երբեմն էր արծարծվում փաստագրական-վերլուծական ինչ-որ հաղորդում, որից հետո խաղաղասիրական ոչ մի ճառով երկար ժամանակ ի վիճակի չէր լինում ետ բերել իրավիճակը: Հիմա ժամանակները փոխվել են, եւ մենք սովորել ենք բանի տեղ չդնել նման երեւույթները, սակայն ըստ երեւույթին սովորել են նաեւ վերեւներում՝ փոխելով գործունեության ձեւերը: Այլապես ինչո՞վ բացատրել այն հանգամանքը, որ ամեն անգամ, երբ Ղարաբաղում ստեղծվում է ուժերի կայուն հավասարակշռություն եւ համեմատաբար տեւական հրադադար, ԵԱՀԽ-ն կամ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունում են այնպիսի փաստաթղթեր, որոնք ի սկզբանե դատապարտված լինելով ձախողման՝ միաժամանակ ի չիք են դարձնում այն բոլոր, թեկուզ աննշան նվաճումները, որոնք ձեռք են բերվում հակամարտ կողմերի անմիջական ջանքերի շնորհիվ:

Այսպես, ԵԱՀԽ ընդունած վերջին փաստաթուղթը՝ անհապաղ միջոցառումների ժամանակացույցը, որն ընդունեցին Հայաստանն ու Ղարաբաղը, եւ որը կտրականապես մերժեց Ադրբեջանը, ընդունվեց այն ժամանակ, երբ ռազմաճակատներում կայուն հրադադար էր, եւ Ղարաբաղ-ադրբեջանական անմիջական շփումները կարծես թե խորանալու միտումներ ունեին: Հայկական կողմի՝ մասնավորապես Ղարաբաղի համար այդ փաստաթուղթն այնքան էլ ընդունելի չէր, սակայն Ղարաբաղն ընդունեց այն՝ լավ հասկանալով խաղաղության հասնելու համար փոխզիջման անհրաժեշտությունը: Իսկ Հայաստանի իշխանություններն այն ժամանակ շտապեցին հայտարարել,

Ո՞ՒՄ ԵՆ «ՊԵՏՔ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՋԱՆՔԵՐԸ»

ՄԱԿ-ի բանաձե՞ւ, թե ոչինչ չասող փաստաթուղթ

Նոյեմբերի 14-ին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունեց ղարաբաղյան հակամարտությանը նվիրված հերթական՝ թիվ 874 բանաձեւը, որտեղ իր մտահոգությունն էր արտահայտում «Ադրբեջանի Հանրապետության Լեռնային Ղարաբաղի շրջանի եւ նրա շուրջ» հակամարտության շարունակման վերաբերյալ, ինչը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ լարվածության ավելացման հետ միասին կարող է վտանգել «շրջանի խաղաղությունը եւ անվտանգությունը»: Ինքնին հասկանալի է, որ միջազգային կազմակերպություններին եւ մասնավորապես ՄԱԿ-ին հետաքրքրում է ոչ այնքան հակամարտության խաղաղ կարգավորումը, որքան դրա չընդարձակվելը, ուստի չպետք է զարմանալ, որ հերթական բանաձեւում շեշտը դրվում է հենց դրա վրա:

թե նոր ժամանակացույցը Հայաստանի ձեռնարկած դիվանագիտական ջանքերի արդյունք է (մեր կարծիքով՝ խիստ կասկածելի արդյունք): Ըստ երեւույթին, Անվտանգության խորհուրդը դա ընկալել է ոչ թե որպես փոխզիջման պատրաստակամություն, այլ որպես ապացույց, որ փաստաթուղթը հայամետ է: Պատահական չէ, որ թիվ 874 բանաձեւը, Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի խոսքերով, «ադրբեջանական կողմի ձեռնարկած դիվանագիտական ջանքերի արդյունք է» եւ բավարարում է Ադրբեջանին: Մինչդեռ ակնհայտ է, որ այն չի կարող բավարարել հայկական կողմին հենց միայն այն պատճառով, որ փաստաթղթում բազմիցս շեշտվում է Ղարաբաղի՝ Ադրբեջանի կազմում գտնվելու փաստը, մինչդեռ տրամաբանական կլիներ Ղարաբաղի կարգավիճակի մասին խոսել միայն կայուն խաղաղության հաստատումից հետո:

Ի դեպ, փաստաթղթում չի խոսվում նաեւ հաղորդակցության ուղիների բացման եւ զինված կազմավորումների դուրսբերման մասին, եւ հասկանալի չէ, թե ինչպե՞ս է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը պատկերացնում ընդհանուր եւ մշուշապատ արտահայտություններով հակամարտության կարգավորումը: Իսկ ինչ վերաբերում է հայկական կամ ադրբեջանական կողմի ձեռնարկած «դիվանագիտական ջանքերին», ապա արժե՞ արդյոք ընդհանրապես նման ջանքեր ձեռնարկել, երբ ի սկզբանե պարզ է, որ ցանկացած փաստաթուղթ կիրականացվի միայն այն դեպքում, երբ դրան համաձայն լինեն Հայաստանը, Ղարաբաղն ու Ադրբեջանը: Եւ քանի որ դա այդպես է, ապա ավելի ճիշտ չի՞ լինի արդյոք բոլոր ջանքերն ուղղել անմիջական բանակցություններին եւ ոչ թե ջուր ծեծել միջազգային տարբեր ատյաններում՝ դիվանագիտական հաղթանակներ տանելով կամ պարտություններ կրելով, որոնք այսպես թե այնպես ոչինչ չեն փոխելու:

Ադրբեջանական կողմի կարծիքով, թիվ 874 բանաձեւը «հավասարակշռված եւ օբյեկտիվ» փաստաթուղթ է: Այս դիրքորոշումը միանգամայն հասկանալի է, որովհետեւ այնտեղ որեւէ կոնկրետ առաջարկ չկա: Ավելին, ԵԱՀԽ ընդունած ժամանակացույցն ըստ փաստաթղթի ոչ թե պարտադիր է, այլ ընդամենը երաշխավորվում է: Կընդունի՞ արդյոք նոր բանաձեւը հայկական կողմը: Երբ նույնիսկ ընդունի (ինչը խիստ կասկածելի է), դրանից ոչինչ չի փոխվի, որովհետեւ ընդունելու բան փաստորեն չկա: Ու թեեւ բանաձեւը ներբողում է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի հետագա միջնորդությունը, այնուամենայնիվ պարզ է, որ հիմնական միջնորդն այսուհետեւ Ռուսաստանն է լինելու՝ հատկապես Ադրբեջանի ԱՊՀ մտնելուց հետո: Իսկ ՄԱԿ-ն այս փաստաթղթով պարզապես հիշեցնում է իր գոյությունը եւ իրադարձություններին հետեւելու մտադրությունը: Ի՞նչ հայացքով՝ ասենք այնքան էլ կարեւոր չէ:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Բաքու

Տարաձայնություններ նավթային կոնսորցիումի մասնակիցների միջեւ

Խաբար-Սերվիս գործակալության հաղորդագրության համաձայն, արեւմտյան նավթային ընկերությունների հետ պայմանագրերի ստորագրումը ժամանակավորապես հետաձգվել է: Լրատվության համաձայն, դա տեղի է ունեցել ապագա նավթային կոնսորցիումի անդամների միջեւ մի շարք տարաձայնությունների պատճառով: Առայժմ պարզ չէ, թե ինչ ուղղությամբ է գնալու նավթամուղը: Իսկ ապագա միավորման մասնակիցները պնդում են այն ուղղել դեպի միջերկրածովյան ծովափ: Չկա համաձայնություն նաեւ նավթի օրական հանույթի վերաբերյալ. Ադրբեջանը համաձայն է 20 հազար տոննա նավթի հանույթի հետ, երբ ֆիրմաները պահանջում են 40 հազար տոննա: ՆՏ

Ադրբեջանին տարեկան անհրաժեշտ է մոտ 2 միլիոն տոննա հացահատիկ

Ադրբեջանի էկոնոմիկայի նախարարի առաջին տեղակալ Ամիրջան Ամիրջանովի խոսքերով, Ադրբեջանի քաղաքացիների նվազագույն պահանջները բավարարելու համար տարեկան անհրաժեշտ է ներմուծել մեկ միլիոն 350 հազար տոննա հացահատիկ, 450 հազար տոննա կենդանական յուղ, 160-170 հազար տոննա շաքար: ՆՏ

Համաձայնագրեր նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հետ, բացի Հայաստանից

Խաբար-սերվիս գործակալության հաղորդագրության համաձայն, մինչեւ տարեվերջ Ադրբեջանն առեւտրատնտեսական միջկառավարական համաձայնագրեր կկնքի նախկին ԽՍՀՄ բոլոր հանրապետությունների հետ, բացի Հայաստանից: Հայտնելով այդ մասին, էկոնոմիկայի փոխնախարար Սալեհ Ալիյարովը նշեց, որ իր ղեկավարած աշխատանքային խումբն այժմ զբաղված է փաստաթղթերի նախագծերի մշակմամբ: Արդեն փոխհամաձայնություն է ձեռք բերվել հինգ հանրապետությունների հետ: ՆՏ

Սեփականաշնորհում Ադրբեջանում

Ադրբեջանի ունեցվածքի պետական կոմիտեի մշակած ծրագրի համաձայն, հանրապետությունում սեփականաշնորհումը կիրականացվի հինգ եղանակով. ձեռնարկությունների վաճառք, նախկինում կապալով վերցված ձեռնարկությունների վաճառք կապալառուներին, վաճառք աշխատանքային կոլեկտիվներին, վաճառք աճուրդում, մրցութային եղանակով սահմանափակ պատասխանատվությամբ ձեռնարկությունների ստեղծում: Առաջին հերթին, նախատեսվում է ոչ շահութաբեր ձեռնարկությունների սեփականաշնորհում: ՆՏ

Հատուկ շտաբ ռազմական կարգապահության համար

Ժողովրդի մոտ գտնվող չգրանցված զենքի առգրավման, ապօրինի զինված խմբավորումները ցրելու, դասալիքներին ձերբակալելու, ռազմական տեխնիկան եւ զենքը հավաքելու, ամենաթողությանը վերջ տալու համար Ադրբեջանի վարչապետի հրամանով ստեղծվել է հատուկ շտաբ, որի կազմում ընդգրկվել են ուժային գերատեսչությունների ղեկավարները: Շտաբը իր գործողությունների մասին ամիսը 2 անգամ պետք է զեկուցի վարչապետին: ՆՏ

Ցավակցություն

Գյուլումյանների ընտանիքը խոր վշտով հայտնում է Սերուժան Հովսեփի Գյուլումյանի վաղաժամ մահը:

Հոգեհանգիստը նոյեմբերի 20-ին, ժամը 18-ին:

Հուղարկավորությունը՝ 21-ին, ժամը 15-ին:

Հասցեն՝ Դեմիրճյան 40, բն. 49:

Վաշինգտոն

Քննարկվել են նաեւ Կիպրոսի ողբերգական խնդրին վերջ տալու հնարավորությունն ու անհրաժեշտությունը: Հարցերին անցնելուց առաջ իր զեկույցում նախագահը չի մոռացել շեշտելու, որ ինքը պարտավորված է զգում ոչ միայն պահպանելու, այլ նաեւ զարգացնելու իր երկրի ավանդական կապերը Թուրքիայի հետ: Չնայած, նշել է նա, ներկա փոփոխվող աշխարհում պետք է ավելի շատ շեշտը դրվի համատեղ արժեքների ու շահերի որոնման ու տնտեսական ու քաղաքական համագործակցության վրա: Այդ ուղղությամբ սպասվում է, որ հաջորդ ամիս տեղի ունենան ամերիկա-թուրքական տնտեսական համատեղ խորհրդի նիստերը, որոնք, ըստ երեւույթին, կվերակենդանացնեն կապերն ու կաշխուժացնեն հարաբերությունները այդ բնագավառում:

Իր խոսքում վարչապետ Թանսու Չիլլերը հավաստիացրել է, որ հանրընդհանուր համակցություն կա երկու երկրների միջեւ, որոնք տարբեր մեծություններ լինելով հանդերձ, «միեւնույն խճանկարի մաս են կազմում»: Անդրադառնալով Ռուսաստանի դերությանը եւ Կովկասի դեպքերին, նա կրկին մեղադրել է հայկական կողմին Ադրբեջան ներխուժման համար, շեշտելով, որ խաղաղություն հաստատելու միակողմանի փորձերը ընդունելի չեն:

Նշելով, որ իր աշխարհագրական դիրքի հետեւանքով Թուրքիան հարեւան Կովկասի եւ բալկանյան երկրների համար ծառայում է որպես ժողովրդավարության տիպար, նա խոստացել է էլ ավելի զարգացնել քաղաքական բնագավառում բազմակուսակցականության համակարգն իր երկրում եւ ուժեղացնել պայքարը ահաբեկչությունների դեմ: Նույն դիվանագիտությամբ հավակնել տալով, որ շրջանում խաղաղության հաստատումը կն-

ԱՄՆ-ը պարտավորված է պահպանել կապերը Թուրքիայի հետ

Ինչպես հաղորդել էինք երեկվա մեր համարում, ուրբաթ օրը Սպիտակ տանը տեղի է ունեցել հանդիպում նախագահ Քլինթոնի եւ Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերի միջեւ: Հանդիպմանը հաջորդած մամուլի ասուլիսում ԱՄՆ նախագահը նշել է, որ միասին քննարկել են շրջանի թեժ կետերում տարված աշխատանքներին Թուրքիայի դերի ու մասնակցության հարցերը: Նախկին Հարավսլավիայում, Կովկասում, Կենտրոնական Ասիայում եւ, իհարկե, նաեւ Միջին Արեւելքում, ասել է նա, լարված իրադրությունը դեռ վտանգ է սպառնում աշխարհում խաղաղություն եւ կայունություն հաստատելու համար:

պաշտպանել նաեւ հանրընդհանուր խաղաղության աշխարհում, նա վստահություն է հայտնել, որ ԱՄՆ-ն թիկունք կկանգնի ժողովրդավարությունը Կենտրոնական Ասիայից մինչեւ Եվրոպայի խորքերը տարածելու Թուրքիայի ձգտումներին: «Այսպիսի դժվար պայմաններում անհրաժեշտ է, որ դաշնակիցներն իրար հետ սերտ գործակցեն», ասել է նա:

Պատասխանելով թղթակիցներից մեկի այն հարցին, թե Սոմալիում զորքեր ունենալու հանգամանքը եւ ԱՄՆ-ի պատրաստակամությունը այնտեղից դուրս գալու, արդյոք Թուրքիային չե՞ն կանգնեցնում դժվարին կացության առաջ, Չիլլերն ասել է. «Ճիշտ է, որ իմ ժողովուրդը մտահոգված է այդ հարցով, սակայն միաժամանակ հարց է ծագում, որ եթե մեր զորքերը կարող են գտնվել Սոմալիում, ապա ինչո՞ւ չեն կարող գտնվել նաեւ Ադրբեջանում, որտեղ զոհ ունենք հայկական ներխուժման հետ: Մենք պետք է միասին գործակցենք բոլոր բնագավառներում, աշխարհում համընդհանուր խաղաղություն հաստատելու մտահոգությամբ»:

Նախագահ Քլինթոնին ուղղված այն հարցին, թե ինչպիսին են նրանք քննարկել Կիպրոսի հարցը, ԱՄՆ ղեկավարը պատասխանել է, թե Թուրքիայի վարչապետուհին իր պատրաստակամությունն է հայտնել մինչեւ նոյեմբերի վերջը ընտրություններ անցկացնել Հյուսիսային Կիպրոսում: Նա նույնպես ավելացրել է, որ Չիլլերը հույս ունի գործնական հարաբերություններ մշակել Հունաստանի նոր կառավարության հետ:

Կովկասում, հատկապես Վրաստանում եւ Ադրբեջանում Ռուսաստանի առաջխաղացումների եւ ընդհանրապես նրա ծավալապաշտական նպատակների մասին եղած հարցմանը Քլինթոնը պատասխանել է, որ ինքը վստահ է, թե Ելցինը կողմնակից չէ իմպերիալիստական Ռուսաստանի վերականգնմանը: «Բնական է, որ Ռուսաստանը խառնվի ճգնաժամերի լուծմանը այդ շրջանում, բայց նա մենակ չի կարող շատ բան անել: Այդ պատճառով էլ Միացյալ Նահանգները լիովին պաշտպանում է Մինսկի խմբի գործունեությունը, այն հույսով, որ պատասխանատվության միասնական զգացումն անպայմանորեն կտա իր դրական արդյունքը», ասել է նա, եզրափակելով մամուլի ասուլիսը:

Հ. Ծ.

Հայտարարություն

Երեւանի Հատուկ մասնագիտացված բժշկական ուսումնարանը Երեւանի, Մեծամորի, Աշտարակի, Հրազդանի, Էջմիածնի եւ Արտաշատի նախապատրաստական բաժիններում կատարում է 1993-94 ուստարվա ընդունելություն:

Ուսումնարանն ունի բուժքույրական, մանկաբարձական, դեղագործական եւ ատամնատեխնիկական բաժիններ:

Ընդունվել կարող են ավարտական դասարանների աշակերտները եւ միջնակարգ ու բարձր կրթություն ունեցողները:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ նոյեմբերի 1-ը, դասերը սկսվում են հոկտեմբերի 15-ից եւ կավարտվեն հունիսի 15-ին ավարտական փոխադրական քննություններով:

Ուսուցումը վճարովի է՝ 30.000 ռ.:

Դիմորդները դիմումի հետ ներկայացնում են տեղեկանք դպրոցից կամ հասունության ատեստատը, 6 լուսանկար, բժշկական տեղեկանք, անձնագիր եւ 1000 ռ. դրամ քննությունների համար: Քննությունները՝ հայոց լեզվից, կենսաբանությունից եւ ֆիզիկայից:

Հասցեն՝ Երեւան, Բաղրամյան պող. 59 ա, թիվ 78 դպրոց, հեռախոս 22-58-27, 53-08-37 կամ ք. Մեծամոր, բուժմաս եւ Աշտարակ, թիվ 59 մասնագիտացված ուսումնարան:

Ուսումնարանի վարչական խորհուրդ

Ցավակցություն

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության վարչությունը խորապես ցավակցում է եղբայր Ղարաջյանին հոր՝ Սուրեն Աբգարի Ղարաջյանի մահվան կապակցությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

Դիվանագիտական

Ալոս Հովակիմյան. «ՈՐԵՎԷ ԿԱՍԿԱԾ ՉՈՒՆԵՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԴՐԱԿԱՆ ԿԵՑՎԱԾՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ»

Երեւանում էր Հունաստանում Հայաստանի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ալոս Հովակիմյանը: Օգտվելով առիթից, պրն. Հովակիմյանին դիմեցինք Աթենքում Հայաստանի դեսպանատան բացմանը, Հայաստան-Հունաստան հարաբերություններին, տեղի հայ համայնքին վերաբերող հարցերը լուսաբանելու խնդրանքով:

«Օգոստոսի 28-ին ես ժամանեցի Աթենք, ասաց պրն. Հովակիմյանը: Մեծ Բրիտանիայում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան, եվրոպայում ավագ դեսպան պրն. Արմեն Սարգսյանը օգոստոսի 30-ին ինձ ներկայացրեց Հունական Հանրապետության արտգործնախարար պրն. Միխալիս Պապակոնստանտինուին, որին եւ հանձնեցինք Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ուղերձը Հունաստանի այն ժամանակվա վարչապետ Միցոտակիսին, ինչպես նաեւ Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանի նամակը հասցեագրված իր հունաստանցի գործընկերոջը: Պրն. Պապակոնստանտինուի հետ դեսպան Սարգսյանն արդեն ծանոթ էր նախորդ հանդիպումներից: Ես զգացի, որ նրանք խիստ բարեկամական հարաբերությունների մեջ են:

-Առաջ անցնելով կուզեի հատուկ ընդգծել պրն. Սարգսյանի օգնությունը, նրա խորհուրդները, այդ թվում դեսպանատան եւ դրա աշխատակիցների կազմակերպման վերաբերյալ: Նրա հետ մշտական կապի մեջ ենք», նշեց հավատարմատարը:

(Այստեղ տեղին է մեջբերել բրիտանական խորհրդարանի բրիտանահայկական խմբի նախագահ Լորդ Կոռնս Ռիչարդ Ըենըրի խոսքերը մեզ տված իր հարցազրույցի ժամանակ, անգլիացի խորհրդարանականների Հայաստան վերջերս կայացած այցի օրերին. «Ձեր դեսպանը Լոնդոնում լավագույնս է անում այն, ինչ պիտի անի որեւէ դեսպան: Չգիտեմ, թե ինչպես Ամերիկայում կամ Ֆրանսիայում, սակայն Անգլիայում Հայաստանի ձայնը լավ է լսվում մեծավ մասամբ դոկտոր Սարգսյանի ջանքերի շնորհիվ: Նա ճիշտ մարդն է այդ պաշտոնում, եւ մենք ուզում ենք օգնել նրան»— Ա. Վ.):

Պրն. Հովակիմյանի վկայությամբ, 40 տարի տեւած խիստ (այլ ոչ միայն պրոտոկոլային իմաստով) ցերմ գրույցի ընթացքում խոսվեց վաղեմի ավանդական բարեկամական կապեր ունեցող մեր երկու երկրների թե՛ քաղաքական, թե՛ առեւտրա-տնտեսական, թե՛ մշակութային կապերի ամրապնդման եւ սերտացման անհրաժեշտության մասին: Հատուկ նշվեց Երեւան-Աթենք մշտապես գործող օդային կամրջի ստեղծման կարեւորությունը:

«Աթենքում գտնվելու առաջին իսկ օրերից ես մեկ անգամ համոզվեցի, որ Հունաստանի վերաբերմունքը մեր երկրի նկատմամբ խիստ դրական է, բարյացակամ, ասաց պրն. Հովակիմյանը: Կարծում եմ, պատահական չէր, որ նախկին խորհրդային երկրներից Հայաստանը երրորդն էր Ռուսաստանից եւ Ուկրաինայից հետո, որ ունեցավ դեսպանատուն Աթենքում»:

Ըստ Ալոս Հովակիմյանի, Հունաստանի պաշտոնական (եւ ոչ միայն) շրջանակները հետաքրքրություն են ցուցաբերում նաեւ Ղարաբաղի խնդրի նկատմամբ: Դրա պատճառներից մեկն էլ այն է, որ 1994 թ. հունվարի 1-ից Հունաստանը ստանձնում է Եվրոպական համայնքում նախագահողի պարտականությունները եւ այդ երկիրն արդեն կես տարի է, ինչ Եվրահամայնքում նախկին, ներկա եւ ապագա նախագահող երկրների նոյակի «тройка» անդամ է: Ըստ հավատարմատարի ունեցած տվյալների, Ադրբեջանն էլ է հետաքրքրված Հունաստանի հետ սերտ հարաբերություններ ունենալու մեջ՝ որպես Եվրահամայնքում հերթական նախագահողի: (Բաքվում եւս կա Հունաստանի դեսպանատուն— Ա. Վ.):

«Որեւէ խնդիր չունեմ Հունաստանի արտգործնախարարության հետ իմ մշտական շփումներում: Ավելորդ չէր լինի տեղեկացնել, որ հունական արտգործնախարարությունը մեկ ամսով անվճար մեկնել տրամադրեց Հայաստանի հավատարմատարին: Եւ ընդհանրապես, կցանկանայի շնորհակալություն հայտնել Հունաստանի արտգործնախարարությանն աջակցության համար: Հանդիպումներ եմ ունեցել փոխարտգործնախարար տիկին Վիրջինիա Ցուդերոսի հետ», պատմում է պրն. Հովակիմյանը:

«Ժամանակիս ճնշող մասը գնում է կազմակերպչական հարցերին՝ կապված դեսպանատան հիմնադրման հետ», շարունակում է նա:

Անդրադառնալով Աթենքում Հայաստանի դեսպանատան ֆինանսավորման խնդրին, Հունաստանում Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցիչը հայտնեց, որ առաջին իսկ օրվանից հունահայ անխտիր ողջ համայնքը, ոգեւորությամբ ընդունելով Աթենքում մեր դեսպանատան բացման որոշումը, իր պատրաստակամությունը հայտնեց հնարավորությունների սահմաններում բարոյապես եւ նյութապես աջակցել Հայաստանի դեսպանատան կայացմանը եւ հետագա գործունեությանը եւ արդեն ձեռնամուխ է եղել իր հնարավորությունները ճշտելու գործին: Երբեք հարկապահիններ են տրամադրվել դեսպանատանը: Հայ կապույս խաչի կողմից՝ քաղաքի կենտրոնում, Օմոնիա հրապարակում, մյուսը տրամադրել է Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը, իսկ աթենքահայ գործարար Պետրոս Կուրունլյանը հատկացրել է պահպանության բոլոր անհրաժեշտ սարքերով (ամուր դռներ, երկաթյա վարագույրներ, տեսախցիկներ եւ այլն) հագեցած իր ոսկերչական խանութը: «Այնտեղ էլ դեռ բնակվում եմ», տեղեկացրեց Ալոս Հովակիմյանը:

Պրն. Հովակիմյանը որոշ տեղեկություններ հայտնեց հունահայ համայնքի մասին:

Հունաստանում այսօր ապրում են 10-12 հազար հայեր, որոնց մեծ մասը Աթենքում եւ Սալոնիկում: Եկել են այստեղ ինչպես 1915-ի, այնպես էլ ավելի ուշ շրջանի (1922՝ Կիլիկիա, Տրապիզոն, Զմյուռնիա) բռնական ջարդերից հետո: Գործում են հայկական ավանդական կուսակցությունները, ՀԲԸՄ-ը, ՀՄԸՄ-ն, Համազգայինը եւ Հայ Կապույտ խաչը, «Արաքս» միությունը, լույս են տեսնում հայատառ թերթեր՝ «Ազատ օրը» եւ «Նոր աշխարհը», կան 8 եկեղեցիներ՝ առաքելական (4), կաթոլիկ (2), բողոքական (2), գործում են 3 դպրոց, այդ թվում եւ Սոֆի Հակոբյան երկրորդական վարժարանը (մնացածը՝ նախակրթարաններ են՝ մինչեւ 4-րդ դասարան):

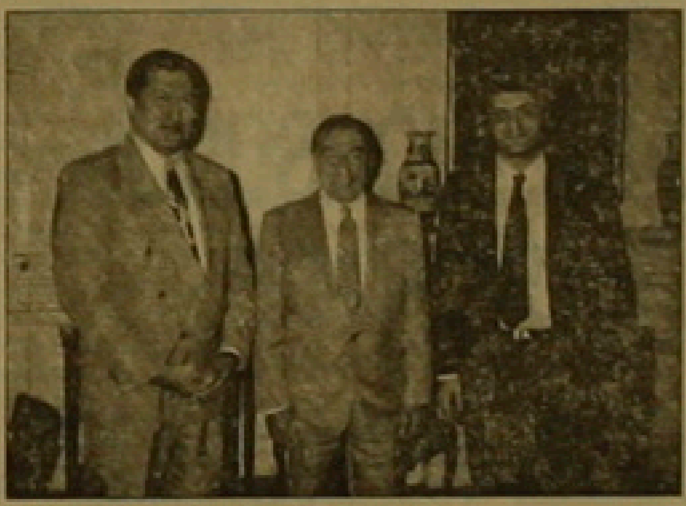

Հունահայերը հիմնականում արհեստավորներ են: Երկրի ոսկերիչների եթե ոչ ամենամեծ, ապա գոնե զգալի մասը կազմում են հայերը: Բավականին ազդեցիկ զարդը է, կապեր ունի Հունաստանի թե՛ տնտեսական, թե՛ գործարար շրջանակներում:

«Ես մշտական կապի մեջ եմ հայ համայնքի, նրա անխտիր բոլոր կառույցների հետ, ամեն կիրակի այցելում եմ որեւէ եկեղեցիներից մեկը, գնում եմ դպրոցներ, ազգային այլ հաստատություններ, շարունակում է պատմել պրն. Հովակիմյանը: Շփումներ ունեմ նաեւ Աթենքում հավատարմագրված օտարերկրյա դիվանագետների հետ, հանդիպել եմ Ռուսաստանի դեսպան պրն. Նիկոլայենկոյին»:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ի՞նչ է արվել այս կարճ ժամանակաշրջանում եւ որո՞նք են մոտ ապագայի խնդիրները, պրն. Հովակիմյանն ասաց. «Ինչպես արդեն նշեցի, աշխատանքային օրս ներկա շրջանում գրեթե ամբողջությամբ անցնում է դեսպանատան հիմնադրման հետ կապված հարցերը լուծելիս, եւ ամենայն հավանականությամբ այս շրջանը բավականին ժամանակ դեռ կշարունակվի: Նշեմ, որ ներկայումս նախատեսել ենք 4 աշխատակից ունենալ դեսպանատանը՝ երկուսը, ներառյալ հավատարմատարը՝ Հայաստանից, մյուս երկուսը հունահայ համայնքի անդամներից:

Մենք մասնակցեցինք սեպտեմբերին Աթենք այցելած պետնախարար Սեդրակ Թաշչյանի հանդիպումների կազմակերպմանը: Ինչպես հայտնի է, պրն. պետնախարարը Հայաստանում գազ եւ նավթ ուղարկելու համար հունական մեկ ընկերության տեղափոխելու պայմանագիր կնքեց:

Մեր հիմնական խնդիրներն են մինչեւ տարեվերջ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի Հունաստան կատարելիք պաշտոնական այցի, որի ընթացքում կստորագրվի ընդհանուր միջպետական պայմանագիր, եւ Երեւան-Աթենք չվերթի երկկողմանի պայմանագրի ստորագրման նախապատրաստումը:

Հունական կողմի հետ արդեն սկսել ենք աշխատել Հայաստանի եւ Հունաստանի միջեւ 1994-97 թթ. ընդհանուր մշակութային եւ գիտական համագործակցության ծրագրի վրա:

Օգտվելով ընձեռված առիթից, ուզում եմ դիմել իմ այն հայրենակիցներին, որոնք հավատալով արկածախնդիրների խոստումներին, պատրաստվում են մեկնել Հունաստան, իբր բարձր վճարվող աշխատանքների՝ նարինջ հավաքելու եւ նման անհեթեթ բաների, մի՛ հավատացեք դրանց:

Բանն այն է, որ ձեռք բերելով Հունաստան մուտքի տուրիստական կարճաժամկետ վիզաներ, որոշ հայաստանցիներ անօրինական կերպով մնում են երկրում եւ երկար ստորացումներից հետո լավագույն դեպքում գտնում սեւ աշխատանք: Նրանց ճնշող մեծամասնությունը թափառում է այստեղ-այնտեղ, հայտնի չէ ինչով զբաղվելով:

Հունաստանում գործազրկության խնդիր կա, էլ ի՞նչ նորմալ աշխատանքի մասին կարող է խոսք լինել:

Բնական է, որ նման անկոչ հյուրերը չեն կարող չառաջացնել ինչպես հունական իշխանությունների, այնպես էլ հայ համայնքի դժգոհությունը: Հուսով եմ, որ սաստը տեղ կհասնի»:

ԱՐՏԱՎԱԶԴ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

NICA
INVESTMENT COMPANY

«ՆԻԿԱ» ԻՆՎԵՍՏԻՑԻՈՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ԻՐ ԱՎԱՆԴԱՏՈՒՆԵՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԽԱՆՈՒԹ ՄՆՆԴԱՄԹԵՐՔ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼՈՒ:

Շաքարավազ
Իտալական սպագետտի
Միրանի ջիր (պարսկական արտադրության)

Սննդամթերք ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել անձնագիրը եւ պայմանագիրը:
Վաճառքը կատարվելու է հոկտեմբերի 15-ից 20-ը, ժամը 11-ից 18-ը:

Խանութի հասցեն Տերյան 59 (Ընդունային հարկ)

Ուշադրություն

Վաճառվում եւ գնվում են մեծ խանութով ժողովրդական օգտագործման ապրանքներ՝

1. բյուրեղապակյա ջահեր
2. տնտեսական ապրանքներ
3. ամանեղեն
4. տրիկոտաժ
5. կոշկեղեն եւ այլն:

Զանգահարել՝ 53-04-52:

Հայաստանի ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոն

Հոկտեմբերի 23-ին եւ 24-ին
Պրեմիերա
ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ
Բալետ «Օրհնյալ»
երկու գործողությամբ
(ըստ Շեքսպիրի համանուն ողբերգության)
Դիրիժոր՝ Օհան Դուրյան
Բեմադրող բալետմայստեր՝
Վիլեն Գալստյան
Նկարիչ՝ Սարգիս Արուտյան
Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար՝
Տիգրան Լեւոնյան
Սկիզբը՝ ժ. 14-ին: Տոմսերը վաճառվում են թատրոնի տոմսարկղում, ամեն օր ժ. 11-19-ը:

Սոցիալական

Վերջ կարիքին եւ մուրացկանությանը

Աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության ու տեղական ինքնակառավարման գործադիր կոմիտեների հովանու ներքո սեպտեմբեր ամսից ծավալվող սոցիալապես առավել անապահով ընտանիքների վիճակը բարելավելու կոչված սոցիալական ծառայությունները նոյեմբերի մեկից կսկսեն իրենց գործունեությունը:

Իսկ մինչ այդ լարված աշխատանք էր գնում մեր օրերի համար կարեւոր նշանակություն ունեցող այդ մարմինների ղեկավարների ու կազմի ընտրության եւ նրանց իրենց ապագա գործունեության պարտականություններին ու նրբություններին ծանոթացնելու ուղղությամբ:

Ծառայությունների մոտակա հրատապ խնդիրների պարզաբանմանն էր նվիրված նաեւ շրջանային ու քաղաքային պետերի հանդիպումը հանրապետության փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի հետ:

Փաստելով, որ հանրապետությունում տնտեսական ճգնաժամն ավելի արագ է խորանում, քան բնակչության սոցիալական պաշտպանվածության մեխանիզմների ծավալումը, ոչ պետականները գործում են տարերայնորեն, պետականը ստեղծված չէ, նա նորաստեղծ ծառայության գերխնդիրը մարդասիրական օգնությունները եւ ընտանեկան նպաստները սոցիալապես իրոք առավել անապահով մարդկանց հասցնելը համարեց:

Այս նպատակի իրագործման ճանապարհին, ըստ հանրապետության փոխնախագահի, առաջին, թայլն արդեն կատարված է՝ ՀՀ նախագահի հրամանագրով ստեղծված Մարդասիրական օգնության կենտրոնական հանձնաժողովն արդեն համակարգում է Հայաստան մտնող դրամական եւ ապրանքային օգնությունները: Եւ այժմ անհրաժեշտ է կատարել երկրորդ քայլը՝ սոցիալական ծառայությունները պետք է հայտնաբերեն բոլոր նրանց, ովքեր այսօր աջակցության ամենամեծ կարիքն ունեն:

Այս առումով պրն. Հարությունյանը հայտարարեց, որ համապատասխան ցուցակները պետք է պատրաստ լինեն եւ իր տեղանքին դրվեն ամենաուշը նոյեմբերի մեկին:

Դրան պետք է հաջորդի կարիքավոր ճանաչված յուրաքանչյուր ընտանիքի օգնության ստացման համարակալված մասյանների բաժանումը, որպեսզի նրանցում գրանցվի բախտված «ամենափոքր ասեղն անգամ»: Առանց այսպիսի կարգ սահմանելու, ինչպես ընդգծեց Գագիկ Հարությունյանը, ոչ միայն չենք նպաստի նորանոր, հանրապետությանը սատար լինելու պատրաստ, երկրների եւ կազմակերպությունների ներգրավմանը, այլեւ կխրտնեցնենք արդեն այդ գործը ծեռնարկածներին, եթե նրանք տեսնեն եւ համոզվեն, որ իրենց ներդրած միջոցներն իրոք նպատակին են ծառայում, ապա դրանք զգալիորեն կավելացվեն:

Այս խնդրում հատկապես առանձնացնելով սոցծառայությունների դերը, նա մասնավորապես նշեց, որ եթե չհաջողվի սոցիալական պաշտպանվածության նորմալ համակարգ ծավալել, ապա դատապարտված կլինի շուկայական հարաբերություններին անցումը եւ, վերջին հաշվով, անկախությունը:

ՀՀ փոխնախագահը ներկաների ուշադրությունը հրավիրեց նաեւ մուրացկանությունը վերացնելու անհրաժեշտության վրա՝ իրոք կարիքավորները պետք է գրանցվեն եւ մշտապես գտնվեն տեղական իշխանությունների ուշադրության կենտրոնում, իսկ խաբեբաներով կզբաղվեն իրավապահ մարմինները:

Ժողովուրդն ասում է. «ավելի լավ է ուշ, քան երբեք»: Եւ հավանաբար շուտով վերջ կդրվի բոլոր նրանց «բիզնեսին», ովքեր հմտացել են մարդասիրական օգնություն «ձեռք գցելու» գործում: Իսկ ամիսներով ինչ-որ բան ստանալու սպասողները վերջապես ուշադրության կարժանանան՝ ծառայությունները պարտավոր են իրենք հայտնաբերել նրանց եւ օգնության ձեռք մեկնել: ՅՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՌԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Ներածություն

Ազգային ազատագրական պայքարի, հասարակական-քաղաքական դեգերումների, պատմական ծանր փորձությունների բովով անցած հայ ժողովուրդը, որպես իր ազգային իղձերի իրականացման հզոր միջոց, որդեգրել է ռամկավար-ազատական աշխարհայացքը 19-րդ դարի վերջերին:

Այդ գաղափարախոսության քաղաքական-կազմակերպական ձեւերը` Արմենական կազմակերպությունից մինչեւ Ռամկավար ազատական կուսակցություն, բազմազան լինելով հանդերձ, մշտապես եւ հաստատուն դրսեւորել են ազատական ռամկավարներին բնորոշ անսակարկ հայրենասիրություն ու անշահախնդիր ծառայություն մեր ժողովրդի ազգային շահերին:

1885 թ. Վանում հիմնադրված Արմենական կազմակերպությունը` լինելով ազգային հողի վրա գոյացած առաջին քաղաքական կազմակերպությունը եւ հետապնդելով ազգային ազատագրական պայքարի միջոցով հայ ժողովրդի ինքնավարության հասնելու նպատակ, կուսակցության պատմության մեջ դիտվել է որպես Ռամկավար ազատական կուսակցության «ծննդյան հանգրվանը»:

Հաջորդ` «օրինականացման հանգրվանում», երբ 1908 թ. արմենականների եւ յափաքվորական Վերակազմյալ Հնչակյանների տարբեր խմբավորումների երկարամյա համագործակցության եւ հայացքների համերաշխության հետեւանքով կազմավորվում է Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցությունը, այն բացահայտ եւ օրինական գործունեությամբ հիմնավորում է մեր ժողովրդի ինքնիշխան, սահմանադրական կառավարմամբ ապրելու տեսությունը:

Երրորդ` «միության հանգրվան» անվանումը կրող փուլը նշանավորում է 1921 թ. հայ իրականության մեջ գործող բոլոր ազատական եւ ռամկավարական կազմակերպությունների միավորումը Ռամկավար ազատական կուսակցություն անվան ներքո: Միաժամանակ, կուսակցության տարբեր բաղկացուցիչները ծնունդ բերեցին ազգային պետականության կերտման անգնահատելի գործնական փորձ:

Կուսակցության անցած ուղու այս երեք հանգրվանները բնութագրում են նրա գաղափարախոսական եւ քաղաքական զարգացման որակական աստիճանները, որպես անընդհատական գործընթաց:

Լինելով հայ ժողովրդի հարազատ ծնունդ, նրա ազգային տենչերի հավատարիմ արտահայտիչը, ՌԱԿ-ը տարիներ շարունակ մեր պատմական հայրենիքի ամբողջական վերականգնման, ժողովրդի կամքի եւ շահերի գերակայության, անհատի եւ հավասարության բնական իրավունքների կիրառման, քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական բարեփոխումների սկզբունքների վրա հիմնված հայոց ինքնիշխան եւ անկախ պետականության ստեղծման նախաձեռնողներից է եղել:

Ստիպված լինելով ամբողջ յոթանասուն տարի գործել սփյուռքում, ՌԱԿ-ը, անկախ տիրապետող գաղափարախոսությունից, ճանաչել է Հայաստանի խորհրդային իշխանությունները, ռուսական կողմնորոշումը համարել է տվյալ ժամանակաշրջանում մեր ժողովրդի շահերի եւ ֆիզիկական գոյության ապահովման հիմնական երաշխիք, օգնել է Հայաստանի վերաշինության եւ տնտեսական զարգացման գործին: Միաժամանակ ՌԱԿ-ը գործուն մասնակցություն է ունեցել հայրենահավաքի կազմակերպմանը, աջակցել է Հայ առաքելական եկեղեցուն, ագզոգուտ աշխատանք է տարել սփյուռքահայության իրավունքների եւ ազգային ինքնության պահպանման ուղղությամբ:

1990 թ. Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության կազմավորումով Ռամկավար ազատական կուսակցությունը փաստորեն վերահաստատվեց մայր հայրենիքում:

Այդ վերահաստատումը վկայեց, որ հասարակական գիտակցության մեջ ռամկավար-ազատական գաղափարները եւ հոգեբանությունը մնայուն են, դրանք ազատ դրսեւորման եւ զարգացման հնարավորություն ստացան նախկին մենիշխանական համակարգի խորը ճգնաժամի հարուցած հասարակական-քաղաքական իրադարձությունների ընթացքում: Այդ գործընթացներն ավարտվեցին ԽՍՀՄ փլուզմամբ, որպես հետեւանք ազգային ինքնիշխան պետություններ կազմավորվեցին նրա տարածում, միաժամանակ արմատավորվեցին ժողովրդավարության, բազմակարծության, ազատականության սկզբունքները:

1991 թ. սեպտեմբերի 21-ին Հայաստանի Հանրապետության անկախության հռչակումով հայ ժողովուրդը վերահաստատեց իր նվիրվածությունը Հայոց ինքնիշխան պետականության կառուցման տեսլականին: Ժողովրդի ազատ կամքի դրսեւորումով ստեղծված խորհրդարանը, Անկախության հռչակագիրը, Անկախության հանրաքվեն, հողի սեփականաշնորհման մասին օրենքը, սեփականության բազմաձեւության սահմանավորումը եւ համաժողովրդական նախագահական ընտրությունները վկայեցին, որ ռամկավար եւ ազատական սկզբունքները խոր արմատներ ունեն ժողովրդի մտքում եւ հոգում, որ կուսակցությունը նույնիսկ տարագրության պայմաններում չի կորցրել իր կենսունակ ազդեցությունը հայրենի ժողովրդի մեջ:

Այդ վերահաստատումը պայմանավորված էր նաեւ նրանով, որ քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական բնագավառներում խոր տագնապ եւ պատերազմական վիճակ ապրող Հանրապետությունում, իրադրությունը թելադրում եւ կարեւորում էր ժողովրդի քաղաքական համախմբման, կազմակերպման քաջալերման անհրաժեշտությունը մի այնպիսի քաղաքական ուժի կողմից, որը մի կողմից ճանաչում եւ ընդունում է ազգային շահերի գերակայությունը, մյուս կողմից ձգտում է քաղաքացիական հասարակության հաստատման:

Այսպիսով, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը հրապարակ իջավ որպես ժամանակի հրամայական եւ բնական գործընթացների արդյունք: Իր առաջին Հանրապետական պատգամավորական ժողովում (1991 թ. նոյեմբեր-1992 թ. փետրվար) ՀՌԱԿ-ը հաստատեց Կուսակցության կանոնադրությունը եւ քաղաքական պլատֆորմի հիմնադրույթները:

Ներկայումս, երբ Հայաստանի Հանրապետությունը եւ հայ ժողովուրդը կանգնած են իրենց գոյատեւման եւ հետագա առաջընթացի արմատական եւ բախտորոշ որոշումների կայացման շեմին ՀՌԱԿ-ը իր երկրորդ Հանրապետական պատգամավորական ժողովում հաստատում է սույն Ծրագիրը, որպես իր քաղաքական հավատամք ու գործունեության ուղենիշ, որպես ազգի անվերապահորեն եւ անշահախնդիր ծառայելու հանձնառություն:

Կուսակցության անդրանիկ Ծրագրի հիմքում ընկած է Հայաստանի Հանրապետության ներկա վիճակի, քաղաքական, տնտեսական ու սոցիալական գործընթացների միտումների սպառիչ, իրատես վերլուծությունն ու գնահատումը: Այն խարսխված է Ռամկավար ազատական կուսակցության ծրագրային հիմնադրույթների եւ գաղափարա-քաղաքական սկզբունքների վրա: ՀՌԱԿ-ը ստանձնում է այդ գաղափարների, սկզբունքների, գործունեության հաջորդայնությունը եւ նոր զարգացումը Հայաստանում:

ՀՌԱԿ-ի գաղափարախոսությունը եւ նպատակները

ՀՌԱԿ-ը ազգային կուսակցություն է, որի գոյության հիմնական նպատակը եւ գործունեության շարժառիթները հայ ժողովրդի ազգային գերագույն շահերն են: Այդ շահերը մշտապես խարսխված են եղել հայ ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարի, նրա պատմական հայրենիքի ազատագրության, Հայ Դատի պաշտպանության, ազգի հոգեւոր ու մշակութային վերելքի, տնտեսական հզորացման, արդար ու բարեկեցիկ հասարակություն ստեղծելու գաղափարների վրա:

Միեւնույն ժամանակ, ՀՌԱԿ-ը իր ծրագրային նպատակները կենսագործում է հենվելով որոշակի աշխարհայացքի եւ գաղափարախոսության վրա, որոնց հիմնական բնութագրերն են ռամկավարությունը եւ ազատականությունը:

Ռամկավարությունը (ժողովրդավարությունը) որպես աշխարհայացք, գաղափարա-քաղաքական հոսանք կամ հասարակական շարժում եւ որպես պետական իշխանության ու բովանդակության ձեւ, ելնում է ժողովրդի գերիշխանության սկզբունքից, ճանաչում մի գերագույն օրենք` ժողովրդի կամքը, որն ամրագրվում է Սահմանադրության մեջ:

Որպես աշխարհայացք եւ գաղափարախոսություն, ռամկավարությունը ապրել է երկարատեւ պատմական զարգացում եւ կրելով տարբեր ժամանակաշրջանների համապատասխանող փոփոխություններ, դարձել է մեր օրերի ամենատարածված գաղափարա-քաղաքական հոսանքներից մեկն աշխարհում:

Ռամկավարական գաղափարախոսության էությունը հավասարության պահանջն է, բայց ոչ գռեհկացված սոցիալական հավասարության, այլ մարդկային անհատական եւ հավաքական բնական իրավունքների ճանաչման ու պաշտպանության կիրառումից բխող հավասարության ձեւով: Այն ենթադրում է, որ յուրաքանչյուր քաղաքացի հավասար է օրենքի առջեւ եւ իրագործելով իր բնական իրավունքները, կարող է տնօրինել իր կյանքը, որոշել իր պետական-հասարակական, հավաքական ու անհատական կեցությունը ազատ ընտրությունների, հանրաքվեի, սահմանադրության եւ օրենսդրական այլ ակտերի միջոցով:

Ազատականությունը (լիբերալիզմը) լայն առումով, տեսակետների որոշակի համակարգի վրա հենված գաղափարախոսական, հասարակական հոսանք է, որի համաձայն մարդկության առաջընթացը եւ սոցիալական ներդաշնակությունը հնարավոր են միայն պետական կամ հավաքական ենթարկվածությունից անհատի ազատագրման դեպքում, քանզի ընդհանուրի, հավաքականի բարգավաճումն ինքնին ձեւավորվում է որպես հետեւանք ազատ գործող անհատների անձնական նպատակների եւ ստեղծագործ մղումների իրագործման:

Ազատականությունը փաստորեն անհատի եւ հանրության մտավոր, ֆիզիկական ու հոգեւոր կարողությունների ազատ օգտագործման իրավունքի սահմանադրական ամրագրումն ու կենսագործումն է:

Ազատականության այդպիսի ըմբռնումը չի նշանակում անիշխանություն: Դրանով միայն սահմանափակվում են պետության կամ հավաքականության հնարավորությունները միջամտելու քաղաքացու բնական իրավունքների իրականացմանը: Յուրաքանչյուր անհատ ազատ է այնքանով, որքանով դա չի սահմանափակում մյուսի ազատությունը:

Տնտեսական հարաբերությունների ոլորտում, ազատականությունը գերակայությունն է անհատի ազատ նախաձեռնության եւ ձեռնարկչության իրավունքի` պետական նվազագույն հակակշռի եւ սեփականության բազմաձեւության պայմաններում:

Այսպիսով, ազատականությունը եւ հավասարությունը գտնվելով փոխմիասնության մեջ, հանդիսանում են ռամկավարական սկզբունքների գործադրման անկյունաքարը:

Ելնելով գաղափարախոսական այս հիմնադրույթներից, ՀՌԱԿ-ը իր գլխավոր առաքելությունն է համարում Հայաստանի Հանրապետության ազգային պետականության շինարարության եւ հասարակական-տնտեսական բարեփոխումների բնագավառներում ռամկավարական եւ ազատական սկզբունքների արմատավորումն ու կիրառումը:

Այս խնդրի իրագործումը ՀՌԱԿ-ը անխզելիորեն կապում է Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական հասարակության հաստատման հիմնահարցերի հետ: Վերջինիս բացակայությունը` որքան էլ որ ազգային ժողովրդավարական եւ ինքնիշխան լինի կայացող պետականությունը, հնարավորություն չի տալիս պետության, դրա մարմինների, պաշտոնատար անձանց հայեցողությունից ապահովագրել մարդու բնական ազատություններն ու իրավունքները: Կատարյալ քաղաքացիական հասարակությունը, լինելով պետական անմիջական ներգործությունից ազատ, ազգային, ժողովրդավարական արժեքների եւ հաստատությունների վրա հենված համակարգ, ներառում է յուրաքանչյուր մարդու, քաղաքացու բնական ու անօտարելի ազատությունների եւ իրավունքների կենսագործման, ժողովրդի բարեկեցիկ ու արժանապատիվ կյանքի ապահովման այնպիսի երաշխիքներ, ինչպիսիք են միջնորդավորված (ներկայացուցչական) եւ անմիջական մասնակցությունը իշխանության մարմինների կազմավորմանն ու գործունեությանը, մասնավոր սեփականության անձեռնմխելիությունը, ազատ ձեռնարկչական եւ ամենայն այլ հանրօգուտ գործունեության ազատությունը, կրթության եւ առողջապահության համակարգերի համապետական ապահովումը, սոցիալական պաշտպանությունը եւ այլն: Այսպիսով, Հայաստանի Հանրապետությունում ինքնիշխան պետականության կայացումը եւ քաղաքացիական հասարակության հաստատումը պետք է դիտել որպես փոխմիասնական գործընթաց:

Միաժամանակ, յուրաքանչյուր անհատի, քաղաքացու ազատ ինքնորոշման, նրա բնական եւ անօտարելի իրավունքների ու ազատությունների իրականացման խնդրի լուծումը ռամկավար-ազատական գաղափարախոսությունը մոտեցնում է բովանդակ ազգի ինքնորոշման դիրքերից` դրանով իսկ արտահայտելով թե ամբողջ հասարակության եւ թե նրա առանձին խմբերի, սոցիալական շերտերի եւ դասակարգերի առավել ընդհանուր շահերը: ՀՌԱԿ-ը ժխտելով դասակարգային պայքարը, գտնում է, որ հայ իրականության մեջ բոլոր խավերը, սոցիալական շերտերը իրենց հատուկ շահերը կպաշտպանեն միայն այն դեպքում, երբ կերաշխավորվեն ամբողջ ազգի շահերը:

Հասարակության սոցիալական խմբերը, շերտերը, դասակարգերը կարող են ունենալ իրար հակասող եւ նույնիսկ հակամարտ շահեր, մինչդեռ ազգային շահերը ընդհանուր են բոլորի համար: Դրանց իրագործումը հնարավոր է միայն միացյալ ուժերով եւ համերաշխաբար:

Հասարակության բոլոր շերտերում կան ողջամիտ անհատներ, որոնք ունակ են հաշվի առնելով բովանդակ ազգի շահերը, վեր բարձրանալ իրենց սոցիալական պատկանելիության նեղ պահանջներից եւ համակեցության սկզբունքների հիման վրա համագործակցել մյուսների հետ համազգային, համաժողովրդական նշանակության կարեւորագույն խնդիրները լուծելիս:

Ազգային միաբանության ջատագով, այդ գիտակից եւ համախոհ անձանց հավաքական ուժի վրա է հենվում ՀՌԱԿ-ը, դրսեւորելով իր համաժողովրդական ու ազգային բնույթը եւ իր քաղաքական գործունեությունը ծառայեցնում հետեւյալ հիմնական նպատակներին.

- պահպանել եւ ամրապնդել Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանությունը, համախմբել ազգային բոլոր ուժերը, հանուն Հայ ժողովրդի քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական ու մշակութային բարգավաճման,
- պայքարել Հայաստանի Հանրապետությունում ռամկավարական եւ ազատական սկզբունքների գործադրման եւ քաղաքացիական հասարակության հաստատման համար,
- պաշտպանել Հայ Դատը` հետապնդելով Հայերի Ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը,
- ստեղծել հասարակական, քաղաքական եւ տնտեսական նախադրյալներ հայ ժողովրդի ազգահավաքը մայր Հայրենիքում իրագործելու համար,
- ամրապնդել Հայաստանի Հանրապետության եւ սփյուռքահայության փոխադարձ եւ համակողմանի կապերը` հայ ժողովրդի կենսական շահերը միասնաբար իրագործելու համար:

ՀՌԱԿ-ի քաղաքական սկզբունքները

Աշխարհայացքային, գաղափարախոսական հիմնադրույթներն այն տեսական հիմքն են, որի վրա մշակվում է կուսակցության քաղաքականությունը: Քաղաքականությունը լինելով աշխարհայացքի, գաղափարախոսության գործնական իրականացման համակցված խնդիրների եւ միջոցների համախումբ, անհրաժեշտաբար պահանջում է սկզբունքային մոտեցումներ եւ իրատես գնահատականներ:

Քաղաքական պայքարի ասպարեզ իջնելով իր ազգային պետականությունը վերակերտող հայրենիքում, ՀՌԱԿ-ը անհրաժեշտ է համարում ճշգրտել իր սկզբունքային մոտեցումները այդ պայքարի բովանդակության եւ ուղղվածության հարցում:

Մեր պայքարի նպատակն է կառուցել ու քաղաքակիրթ տեսնել հայ հասարակական կյանքն ազգային պետականության հովանու ներքո: Դա կլինի մեր ազգային հիմնահարցերի լուծման լավագույն գրավականը: Այս առումով ՀՌԱԿ-ը մերժում է դասակարգային պայքարը եւ հեղափոխությունը, որպես հասարակական կյանքի զարգացման լծակներ: Նա ընդունում է միայն պատմության բնականոն զարգացման ուղին: Հասարակության կատարելությունը տեղի է ունենում բնաշրջման, բարեփոխության անընդհատ եւ անվերջանալի գործընթացով, անհատական եւ հանրային կարողությունների անկաշկանդ ու կամավոր գործադրմամբ, ճանաչական եւ որակական նախադրյալների հետեւողական կուտակմամբ, որն ապահովում է հասարակության խաղաղ անցումը զարգացման մի աստիճանից մյուսը: Բարեփոխում եւ ոչ թե հեղաշրջում, սա է պատմության բնականոն ընթացքը: Պատմության մեջ ոչ մի հեղաշրջում չի հասել իր անմիջական նպատակներին, չի ապահովել հասարակության անցումը դեպի զարգացման նոր աստիճան: Ընդհակառակը, այն երբեմն տասնյակ տարիներով ետ է շպրտել հասարակությունը, պետությունը, մարդկության զարգացման բնականոն ուղուց, դատապարտելով իր քաղաքացիներին արյան, բռնության եւ սոցիալական աղետների:

Ընդսմին իր գլխավոր առաքելությունը համարելով ժողովրդի կամքի գերակայության հաստատումը, ռամկավար-ազատական սկզբունքների վրա հիմնված պետականության պայմաններում, ՀՌԱԿ-ը առանձնապես կարեւորում է իր քաղաքականությունը այդ պետականության կայացման հարցում:

1. Կուսակցության քաղաքականությունը պետական շինարարության բնագավառում

Ելնելով իր գլխավոր առաքելությունից եւ քաղաքական նպատակներից, ՀՌԱԿ-ը կարեւորագույն քաղաքական խնդիր է համարում պետական շինարարության բնագավառը, որտեղ նա հետապնդում է այնպիսի իրավական համակարգի ստեղծում, որը կապահովի անհատի հնարավոր, առավելագույն ազատությունը քաղաքացիական հասարակության շրջանակում:

Իրավունքների հիմնասկիզբ տարրը, ինքնավար սուբյեկտն է` մարդը, որն ընդունակ է ինքն իրեն կառավարել: Ինքնավարությունը այստեղ նշանակում է նախաձեռնության եւ պատասխանատվության զուգորդում, որպես սեփական վարքագիծը վերհսկելու եւ այն հանրության միասնական կամքին ենթարկելու ունակություն: Հետեւաբար` օրենսդրությունը պետք է ճանաչի յուրաքանչյուր անհատի, քաղաքացու քաղաքական եւ մտավոր անկախությունը, ինչպես նաեւ իրավունքն ինքնուրույն ընտրելու արժեքների այն համակարգն ու չափանիշները, որոնք առավել համապատասխանում են իր բնույթին:

Այսպիսով, իրավունքի ազատական փիլիսոփայությունը ելնում է այն հիմնադրույթից, որ յուրաքանչյուր պետություն իր քաղաքացիների վարքագիծը կարգավորելիս պետք է անհրաժեշտաբար ենթադրի, որ հասարակության անդամները հասուն եւ իրենց շահը գիտակցող մարդիկ են:

Պետությունը պետք է չէ անհարկի կերպով ներխուժի ինչպես մարդու բնական իրավունքների ոլորտը (խղճի, խոսքի, սեփականության եւ այլնի ազատության), այնպես էլ մարդուն պետք է աներկբա թույլատրի (այսինքն, այդ իրավունքը չի կարող ոչ մի հասարակական հարմարավետության պահանջով սահմանափակվել) մտածել այնպես, ինչպես ինքն է մտածում, ազատ արտահայտվել, ազատ տնօրինել իր ունեցվածքը եւ գույքը:

Ցանկացած օրենք կենա սոսկ բարի ցանկություն, եթե պետությունը դեռեւս ծնունդ չի բերել իրական պետության որակ, այսինքն դեռ չի կազմավորվել այնպիսի մի քաղաքական իշխանություն, որը ճանաչում եւ երաշխավորում է օրենքի բացարձակ գերակայությունը. խոսքը ժողովրդի (ազգի) եւ յուրաքանչյուր անհատի (քաղաքացու) բնական եւ անօտարելի իրավունքներն ու ազատությունները ամրագրող եւ դրանց իրականացումը երաշխավորող օրենքի գերակայության վրա հենված պետության մասին է:

Վերոհիշյալ գործընթացները նախադրյալ կհանդիսանան կայացնելու պետության ժողովրդավարական կարգավիճակը, որը կպահովի ներկայացուցչական եւ անմիջական ժողովրդավարության դինամիկ զուգորդման: Այդ կարգավիճակի գործառնման հիմնական սկզբունքներն են.

- ներկայացուցչական (տարբեր մակարդակի իշխանության մարմինների ընտրություններ) եւ անմիջական ժողովրդավարական եղանակները (հանրաքվե, ժողովրդավարական քննարկումներ եւ այլն) գործում են ժողովրդի կամքն արտահայտող օրենքների սահմաններում,
- անմիջական եւ ներկայացուցչական ժողովրդավարության ձեւերը ոչ միայն միմյանց լրացնում են, այլ նաեւ միմյանց փոխսահմանափակում,
- Սահմանադրության մեջ ամրագրված մարդու իրավունքներն ու ազատությունները անքակտելի են եւ իրացվում են թե ներկայացուցչական, թե անմիջական ժողովրդավարության եղանակներով:

Այս եղանակների փոխսահմանափակման արդյունքում ապահովվում է անձի եւ հասարակության իրավական

digitised by A.R.A.R.@

պաշտպանությունը:

Որպես ժողովրդական (կամքի, օրենքի) գերիշխանության սկզբունքի հիման վրա կառուցված պետական իշխանության ձեւ, ռամկավարական (կամ ժողովրդավարական) վարչակարգը հենվում է երեք հստակ սահմանազատված իշխանությունների հավասարակշիռ գործունեության վրա:

- օրենսդիր իշխանություն, որն ընտրվում է ժողովրդի կողմից եւ կոչված է օրենքի վերածել ժողովրդի կամքը,
- գործադիր իշխանություն, որը կենսագործում է օրենքները,
- դատական իշխանություն, որն ապահովում է օրենքների ճշգրիտ կիրառումը եւ քաղաքացիների հավասարությունը օրենքի եւ դատարանի առջեւ:

Հասարակության պետական կառույցի կառավարման ռամկավարական սկզբունքները պահանջում են.

- պետական իշխանության մարմինների ընտրովիություն եւ ընտրովի ներկայացուցչական մարմինների [illegible] ապահովում,
- փոքրամասնությունը մեծամասնության որոշումներին ենթարկելու սկզբունքի օրենսդրական ամրագրում, փոքրամասնության անձնական սահմանադրական եւ օրենսդրական իրավունքներ ապահովելու պայմաններում,
- օրենքի եւ դատարանի առջեւ քաղաքացիների հավասարության ապահովում առանց սեռի, ծագման, հավատի եւ որեւէ այլ խտրության,
- օրենքի գերակայության եւ դրա կենսագործման վերահսկելիություն:

Այս հիմնարար քաղաքական նպատակների կենսագործումը պահանջում է ակտիվ հետեւողական գործունեություն, առաջադրելով զգալի թվով գործնական, քաղաքական եւ սոցիալական խնդիրներ: Դրանցից ՀՌԱԿ-ն առաջնահերթ է համարում իր նպատակամղված գործունեությունը հասարակական-քաղաքական կյանքի հետագա ժողովրդավարացման, իշխանության նոր մարմինների ձեւավորման անհատի իրավունքների ու ազատությունների սահմանադրական երաշխիքներ ապահովելու ուղղությամբ:

ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ ազատ զարգացման իրավունքներ եւ հնարավորություններ պետք է երաշխավորվեն Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող բոլոր ազգերի եւ ազգությունների համար:

Կուսակցությունն անհրաժեշտ է համարում նպաստել գաղտնի, ուղղակի եւ հավասար ընտրական իրավունքի գործնական կիրառման արդյունավետության բարձրացմանը, բոլոր մակարդակի իշխանության մարմինների ընտրությունների այլընտրանքային սկզբունքի անդրադարձման ու կատարելագործմանը, հանդես գալով օրենսդրական, գործադիր եւ դատական իշխանությունների սահմանազատման, պետական մարմինների պատասխանատվության եւ իրավասությունների հստակ կանոնակարգման օգտին: Իշխանության մարմինների կազմավորման ժողովրդավարական ձեւերը երաշխիքներ պետք է ստեղծեն անհնար դարձնելու իշխանության բռնազավթումը, իրավասությունների յուրացումն ու օրինականության խախտումները:

Արմատական բարեփոխումների կարիք է զգում Հանրապետության դատաիրավական համակարգը: ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ այդ բարեփոխումները պետք է տարվեն օրենսդրության մարդկայնացման, սոցիալական արդարության սկզբունքների եւ օրինականության խստիվ պահպանման, երդվյալ ատենակալների դատարանի ստեղծման եւ այլ առաջավոր սկզբունքների կիրառման հունով: Հասկանալի է, անհետաձգելի բարեփոխումների կարիք ունեն իրավապահ մարմինները:

Նշված խնդիրները հնարավոր է լուծել միայն գործնականում մասնակցություն բերելով պետական իշխանության մարմինների կազմավորմանն ու գործունեությանը: Այդ առումով ՀՌԱԿ-ի գործունեության կարեւորագույն խնդիրներից է կուսակցության լայն ներկայացուցչության ապահովումը հանրապետության խորհրդարանում, ներկայացուցիչների միավորումը խորհրդարանային խմբակցության մեջ, եւ ըստ անհրաժեշտության, ընդդիմության կազմավորումը որոշակի քաղաքական պայմաններում: Դա իշխանության բարձրագույն մարմինների վրա ներազդելու կուսակցության իրականացվող քաղաքական պայքարի ձեւերից է, որը տարվում է հանուն ժողովրդի շահերի:

Այլ հասարակական, քաղաքական կազմակերպությունների հետ, նպատակների եւ դրանց հասնելու միջոցների ընդհանրության պարագայում, ՀՌԱԿ-ն իր հարաբերությունները կառուցում է հանդուրժողականության, փոխադարձ հարգանքի, համագործակցության, միասնաբար գործելու սկզբունքների հիման վրա: ՀՌԱԿ-ն առանձնահատուկ կարեւորություն է տալիս հասարակության բոլոր առողջ ուժերի, բոլոր հասարակական եւ քաղաքական կազմակերպությունների համերաշխ համագործակցությանը ազգային հիմնահարցերի լուծման բնագավառում: Նա մերժում է հակամարտության, ծայրահեղականության դրսեւորումներն ազգօգուտ գործունեության ոլորտում, ինչպես նաեւ ազգային խնդիրների շահարկումը նեղ քաղաքական նպատակներով, քանզի դա կարող է հանգեցնել ազգի հավաքական ուժերի ջլատման, զգալիորեն արգելակել հասարակության զարգացման բնականոն ընթացքը:

Կարեւոր նշանակություն ունի հայրենիք-սփյուռք կապերի ամրապնդումը, որոնց առանցքը մեկ ժողովուրդ, մեկ հայրենիք կարգախոսն է: ՀՌԱԿ-ը արտերկրի հայությանը դիտում է որպես ազգի համախմբման, պահպանման, Հայաստանի միջազգային քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային կապերի ապահովման վճռորոշ գործոն եւ շարունակելու է խրախուսել դեպի ազգային արմատները վերադառնալու սփյուռքահայ երիտասարդների ձգտումը, աջակցելով նրանց ազգային դաստիարակությանը, կրթությանը, ինչպես նաեւ սփյուռքահայության ազգահավաքը Հայաստանում կազմակերպելու համար համապատասխան սոցիալ-տնտեսական նախադրյալների ստեղծմանը:

2. Կուսակցության սոցիալական քաղաքականությունը

Ազատական գործընթացների հետեւանքով, հանրապետության սոցիալական կյանքի բեւեռացումը կանխելու նպատակով ՀՌԱԿ-ը իր քաղաքականությունը այս բնագավառում իրագործելու է ելնելով չափավորության եւ հավասարակշռության սկզբունքներից:

Հանդես գալով մասնավոր սեփականության իրավունքի պաշտպանությամբ, ազատական ռամկավարությունը միեւնույն ժամանակ ձգտում է սոցիալական արդարության եւ չի ընդունում սեփականության որեւէ ձեւի մենաշնորհը:

Համապատասխան օրենսդրական գործունեությամբ եւ արհեստակցական միությունների վերահսկողությամբ, ՀՌԱԿ-ը պայքարելու է պետական եւ մասնավոր մենաշնորհների, աշխատավորների շահերի ոտնահարման դեմ: Կուսակցությունը իր կարեւորագույն պարտականություններից մեկն է համարում բոլոր աշխատավորների ապահովագրությունը գործազրկության, հիվանդության, պատահարի, ծերության եւ մահվան դեպքում, պետական մակարդակով:

Ազգաբնակչության իրավական եւ սոցիալական պաշտպանության նպատակով, կուսակցությունը արդյունավետ միջոցառումներ կձեռնարկի կառավարության վրա դրականորեն ներազդելու՝ ըստ անհրաժեշտության գործարկելով համապատասխան հասարակական նախաձեռնություններ:

Կուսակցությունն անհրաժեշտ է համարում ստեղծել բոլոր պայմանները, որոնք կօգնեն քաղաքացուն գտնել իր կարողություններին համապատասխան աշխատանք, ապահովել աշխատողներին իշխանավորների եւ սեփականատերերի կամայականություններից, օժանդակել նրանց կազմակերպվելու, միավորվելու, խրախուսել միություններ ստեղծելու եւ միություններին միանալու նրանց իրավունքը: Անհրաժեշտ է նաեւ սահմանել աշխատավարձի նվազագույն բավարար չափ, ապահովել տղամարդկանց եւ կանանց հավասար վարձատրությունը, օրենսդրորեն սահմանել աշխատանքից ազատելու կարգը եւ դրա հետեւանքները:

Ընտանիքը նկատելով ազգի գոյատեւման եւ հանձնառու քաղաքացու կերտման հիմնական գրավականներից, ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ պետությունը առանձին ուշադրություն պետք է դարձնի առողջ ընտանիքի կազմության, վարելով համապատասխան տնտեսական եւ ֆինանսավարկային նպատակային քաղաքականություն, աշխատող մայրերի համար սահմանի արտոնություններ, քաջալերի մայրությունն ու բազմազավակությունը, մոր եւ մանկան համար ապահովի առողջական համապատասխան պայմաններ, երեխաների անհրաժեշտ խնամքի համար սահմանի լրացուցիչ իրավունքներ՝ այն հավասարապես տարածելով եւ հոր եւ մոր վրա:

Ելնելով այն իրողությունից, որ ազատական ռամկավարությունն այնքան է առողջ եւ հզոր, որքան բարձր է քաղաքացու գիտակցական մակարդակը, ՀՌԱԿ-ը անհրաժեշտ է գտնում պետական հովանավորությամբ զարկ տալ կրթությանն ու մշակույթին, պահպանելով եւ զարգացնելով այդ մարզում մեր ժողովրդի ազգային նվաճումները:

Այդ նպատակով հարկ է համարվում վերականգնել հանրապետությունում հանրային միջնակարգ, պարտադիր եւ անվճար ուսուցման համակարգը, հիմնել ժամանակակից քաղաքակրթության մակարդակին համապատասխանող բարձրագույն կրթական համակարգ՝ հատուկ հովանավորության տակ վերցնելով կարիքավոր եւ տաղանդավոր ուսանողներին:

Հատուկ պետական հովանավորչության եւ օժանդակության կարիք ունեն այսօր հանրապետության ստեղծագործական մտավորականությունը եւ գիտատեխնիկական կադրերը:

ՀՌԱԿ-ը գտնելով, որ բոլոր տնտեսական, գաղափարախոսական, քաղաքական եւ սոցիալական խնդիրների լուծումը ի վերջո հանգում է հասարակության տնտեսական հիմքերի ամրապնդմանն ու զարգացմանը, հատուկ ուշադրություն է դարձնում իր տնտեսական քաղաքականության մշակմանը:

ՀՌԱԿ տնտեսական քաղաքականության սկզբունքները

1. Ազատականությունը տնտեսական կյանքում

ՀՌԱԿ-ը ազատական տնտեսության գաղափարն ու անհրաժեշտությունը հիմնավորում է ելնելով մարդու ազատության, ազատ տնտեսական գործունեության, մասնավոր սեփականության անձեռնմխելիության գաղափարներից եւ այն իրողությունից, որ հասարակությունների առաջընթացի հիմքում ընկած են եղել եւ կան ազատական սկզբունքները: Այդ սկզբունքների վրա կառուցված հասարակական տնտեսակարգերն են, որ ունակ են ապահովելու անհատի արժանավայել կյանքը եւ պայմաններ ստեղծելու նրա համակողմանի զարգացման համար:

Ազատականությունը իրական ժողովրդավարության ստեղծողն է, իսկ ժողովրդավարությունը իր հերթին այն միջոցն է, որով ազատականությունը կարող է դրսեւորվել սոցիալական, տնտեսական եւ քաղաքական կյանքում:

Յուրաքանչյուր անձ ազատ եւ հավասար հնարավորություն պետք է ունենա գործելու իր կրթությանը, ունակություններին եւ իղձերին համապատասխան: Մարդը պետք է ազատ լինի ցանկացած խմբի կողմից նրա նկատմամբ կիրառվող քաղաքական, տնտեսական կամ սոցիալական ճնշումից: Պետությունը պարտավոր է ապահովել այդ ազատությունները, առաջնորդվելով օրենքի առջեւ բոլորի հավասարության սկզբունքով, կանխարգելելով դասակարգային պայքարը եւ խթանելով համընդհանուր համագործակցությունը արտադրության առավելագույն արդյունքների եւ բարեկեցիկ կյանքի համար: Կանոնակարգված ազատության եւ բոլորի համար հավասար հնարավորությունների հիմքերի վրա է, որ յուրաքանչյուր քաղաքացու ներդրումը եւ նախաձեռնությունը կարող են օժանդակել ընդհանուրի առաջադիմությանը: Հավասարարական բաշխումը եւ բոլոր արգելքների հարուցումը քաղաքացու անհատականության դրսեւորման գործում չեն կարող սոցիալական արդարություն եւ հավասարություն երաշխավորել:

ՀՌԱԿ-ը Հայաստանի հետագա զարգացումն ու բարգավաճումը անմիջականորեն կապում է սեփականաշնորհման իրագործման եւ շուկայական հարաբերությունների համակարգի հաստատման անհրաժեշտության հետ: Մարդու բնական ազատության հիմքը հանդիսացող մասնավոր սեփականության իրավունքը՝ տնտեսական ռեսուրսների, հողի, կապիտալի, աշխատանքի եւ ձեռնարկատիրական ունակության նկատմամբ, պետք է դառնա տնտեսական համակարգի անկյունաքարը: Շուկայական տնտեսությունը, իրեն հատուկ մրցակցության եւ ազատ գների համակարգի միջոցով, մարդկանց անձնական շահի բնական ձգտումը անմիջականորեն ներդաշնակում է ընդհանուրի շահերին եւ դրանով իսկ ապահովում հասարակության առաջընթացը:

ՀՌԱԿ-ը չի մերժում պետության տնտեսական միջամտությունը, ընդունում է նրա անհրաժեշտ մասնակցությունը շուկայական համակարգի հաստատմանը եւ այն խնդիրների լուծմանը, որոնք շուկայական համակարգը կամ անբավարար է լուծում, կամ էլ իր արդյունավետությամբ զիջում է պետականին:

2. Շուկայական համակարգի հաստատման ժամանակաշրջանի տնտեսական քաղաքականության խնդիրներն ու հիմնադրույթները

Հասարակական տնտեսության շուկայական համակարգին անցման խնդիրները նմանակերպ են բոլոր այն երկրների համար, որոնք կենտրոնացված պլանային համակարգից անցնում են այդ տնտեսակարգին ունենալով խնդրի լուծման սեփական մոտեցումները: Հետեւաբար շուկայական համակարգի հաստատումը Հայաստանում ենթադրում է անհրաժեշտ ճշգրտումներ մտցնել բարեփոխումների իրականացման գործում, հաշվի առնելով հանրապետության արտադրատեխնիկական հնարավորությունները եւ ներուժը, արտաքին տնտեսական կապերը եւ նրանց կողմնորոշման աստիճանն ու հնարավորությունները, տնտեսական զարգացման առկա մակարդակն ու միտումները, աշխարհաքաղաքական իրավիճակը, սոցիալ-քաղաքական մթնոլորտը, ավանդույթներն ու սովորույթները:

ՀՌԱԿ-ը տնտեսական բարեփոխումների վերջնական նպատակի ընտրությանը համաձայն կարեւորում է եղանակների եւ միջոցների ընտրությունը եւ գտնում, որ համակարգային այդ փոփոխությունները պետք է իրականացվեն բնակչության համար հնարավորին չափ նվազ ցավագին եւ սեղմ ժամկետներում:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրագործվող փոփոխությունները ՀՌԱԿ-ը արժեւորում է ելնելով սոցիալական եւ տնտեսական գործընթացների զարգացման ներքին տրամաբանությունից եւ արդյունքներից, որոնք զգալիորեն տարբերվում են իշխանությունների հայտարարած նպատակներից: Տնտեսակարգի փոփոխման անցած տարիներին բնորոշ էր բարեփոխումների իրագործելի ծրագրերի բացակայությունը, որի արդյունքում հասարակական տնտեսության կազմակերպման պլանային համակարգի կազմալուծումը դարձավ ինքնանպատակ, չձեւավորվեցին համապատասխան շուկայական մեխանիզմները, կտրուկ նվազեցին արտադրության ծավալները: Բնակչությունը հայտնվեց տնտեսապես ծայրահեղ անպաշտպան վիճակում:

Ընդհանուր առմամբ, հանրապետությունում հաստատված սոցիալական-տնտեսական կացությունը ՀՌԱԿ-ը գնահատում է ելակետայինից պակաս բարենպաստ շուկայական բարեփոխումների իրականացման համար եւ համարում, որ շուկայական բարեփոխումները հաջողությամբ կարող է իրագործել միայն ժողովրդի վստահությունը վայելող կառավարությունը:

ՀՌԱԿ-ն անընդունելի է համարում շուկայական բարեփոխումների երկու տարբերակների՝ «լիբերալ» եւ «սոցիալական կողմնորոշված» պարզ հակադրումը, քանի որ ազատական սկզբունքները իրենց էությամբ, բովանդակությամբ եւ գործադրման մեխանիզմներով այլ ուղղվածություն չունեն, քան սոցիալական կողմնորոշումը: Դրանց տարբերություններն իրենց գերակշռող մասով պայմանավորված են հարակից եւ այլ հարցությունների վրա գտնվող հանգամանքներով՝ շուկայական համակարգի անցման նախապատրաստական միջոցառումների ավարտելիության աստիճանով, տնտեսական եւ սոցիալական ոլորտների վրա կառավարության ներգործելու կարողությամբ, կառավարողների իրազեկության մակարդակով եւ այլն: ՀՌԱԿ-ը առաջնորդվում է այն իրողությամբ, որ տնտեսական խնդիրների լուծումն իր ուղղվածությամբ համընկնում է սոցիալական նպատակների եւ արդարության ապահովմանը, իսկ շեղումների դեպքում պետության դերն այդ խնդիրների համաձայնեցումն է իրավական եւ տնտեսական միջոցներով:

Շուկայական համակարգի հաստատման եւ հատկապես նախապատրաստական փուլում պետությունը պետք է անհրաժեշտ միջամտություն ցուցաբերի ինչպես բուն բարեփոխումների [illegible], այնպես էլ սոցիալական ճգնաժամի եւ տնտեսական կազմալուծման հաղթահարման ու տնտեսության կառուցվածքի փոփոխման գործում:

ՀՌԱԿ-ը տնտեսական բարեփոխումների ինքնուրույն ստրատեգիական նպատակն է համարում սերունդների ջանքերով ստեղծված արտադրական ներուժի պահպանումն ու նվազագույն կորուստներով նորացումը:

Մասնավորեցումը շուկայական համակարգի ձեւավորման անհրաժեշտ պայմանն է, որի իրականացման չափանիշը տնտեսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության աստիճանն է եւ ոչ սեփականության ձեւը: Խոսք տնտեսական համարելով տնտեսության «կայծակնային» մասնավորեցման հնարավորությունը, ՀՌԱԿ-ը առաջնային է համարում պայմանների ստեղծումը կառավարման ապակենտրոնացում, տնտեսական հարաբերություններում սեփականության սուբյեկտի կարգավիճակի ճշտում, որոնք աստիճանական մասնավորեցման ընթացքում պետական ձեռնարկություններին թույլ կտան սահուն ձեւով բարեփոխվել շուկայական միջավայր եւ գործել բավարար արդյունավետությամբ:

Պետությունը պարտավոր է երաշխավորել սեփականության անձեռնմխելիությունը եւ ժառանգման իրավունքը, ապահովել ձեռնարկության եւ գործունեության բնագավառի ընտրության ազատությունը, անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծել շուկայական համակարգի եւ դրա գործառնության արդյունավետության բարձրացման համար:

ՀՌԱԿ-ը առաջնային է համարում շուկայական համակարգի հաստատումը սահմանող եւ գործառնությանը օժանդակող իրավական հիմքերի ստեղծումը, համապատասխան հասարակական մթնոլորտի ապահովումը, տնտեսական օրենսդրության կարգավորումը, իրավական նորմերի կայունության ապահովումը, մասնավոր սեփականության իրավունքների շրջանակների որոշումը, պայմանագրերի կատարման երաշխավորումը, մրցակցության պաշտպանությունը եւ հակամենաշնորհային գործունեությունը:

Շուկայական համակարգի հաստատմամբ եւ գործառնությամբ պայմանավորված բնակչության եկամուտների անհրաժեշտ տարբերակման նախապայմանն է բոլոր սոցիալական եւ մասնագիտական խմբերի իրական եկամուտների աճը եւ դրա պետական օժանդակումը:

Համապատասխան զբաղվածություն պետք է ապահովվի բոլոր նրանց համար, ովքեր ցանկանում են եւ ունակ են աշխատելու:

Ընդունելով ազգային տնտեսության անկման միաժամանակյա կասեցման եւ բոլոր ճյուղերի արագ աճի ապահովման անհնարինությունը տվյալ պահին, ՀՌԱԿ-ը անհրաժեշտ է համարում տնտեսության կմախքը կազմող ճյուղերի պետական հովանավորումը եւ օժանդակումը: Այս պարագայում պետական միջամտության նպատակը տնտեսության պահանջվող կառուցվածքի հաստատումն է, որից հետո տնտեսական կյանքին ուղղակի մասնակցությունն անհրաժեշտաբար փոխարինվելու է մակրոտնտեսական ներգործությամբ:

Գյուղատնտեսական արտադրության տնտեսական առանձնահատկությունները հաշվի առնելով եւ Հայաստանի համար դրա բացառիկ նշանակությունից ելնելով, ՀՌԱԿ-ը անհրաժեշտ է համարում այդ ճյուղի ճշտական պետական օժանդակությունը՝ հարկման մեղմ բարենպաստ պայմանների հաստատմամբ, պետական գնումների կայուն համակարգի եւ նյութական ռեսուրսներով ապահովման, պետական հողաշինական աշխատանքների իրականացման միջոցով:

Վերջաբան

Ձեռնամուխ լինելով իր ծրագրային խնդիրների կենսագործմանը, ՀՌԱԿ-ը այսօր առաջնահերթ է համարում ժողովրդի քաղաքական դաստիարակությունը, նրան առաջադրելով նպատակների ու գործունեության ճշմարիտ մի ուղի, որը դրականորեն օժանդակելով հայկական պետականության վերածնության, նրա առաջադիմության եւ հզորացման գործին, միեւնույն ժամանակ զերծ է պահում հասարակական կյանքը պահպանողական եւ արմատական ծայրահեղությունների կործանարար ազդեցությունից, ապահովում նրա զարգացման ներդաշնակ ընթացքը: Պահպանողականը, ավանդականը ընդունելի են այն չափով միայն, որքանով անհրաժեշտ են մեր ազգային ինքնությունը պահպանելու համար: Արմատականը, նորը ընդունելի է այն չափով միայն, որքանով նպաստում է հաղթահարել առաջընթացի խոչընդոտները:

Սկզբունքների այս հավասարակշիռ ընտրությունը ռամկավարական եւ ազատական է իր բնույթով եւ պայմանավորում է կուսակցության գործելակերպը: Հավասարակշռությունը խախտվելու դեպքում պահպանողականությունը վերափոխվում է հետադիմության, արմատականությունը՝ ամբոխավարության կամ անիշխանության: Երկու ծայրահեղություններ, որոնց անհաշտ պայքարը կարող է ավարտվել միայն ժողովրդի նոր ստրկացմամբ, մեծամասնության բռնի ենթարկմամբ փոքրամասնության իշխանությանը: Նման պարագայում կուսակցության գործելակերպը դառնում է խիստ վճռական, իսկ դիրքորոշումը անհանդուրժող, քանզի վտանգվում են ոչ միայն ժողովրդի քաղաքական ինքնությունը ու հզորությունը, այլեւ անցյալ սերունդների նրա տքնաջան աշխատանքով ձեռք բերած արժեքներն ու ինքնիշխան պետականությունը:

Այդ իսկ պատճառով, ՀՌԱԿ-ը հետապնդելով իրատես քաղաքական նպատակներ, չի հրաժարվի իշխանության կառույցների, քաղաքական այլ ուժերի ազատ մրցակցության իր իրավունքից, համախոհ ուժերի հետ համագործակցելու հնարավորությունից, ինչպես նաեւ Հայաստանի Հանրապետության ղեկավարումը ընտրապայքարի, այսինքն ազատ, համաժողովրդական ընտրությունների միջոցով ստանձնելու եւ սույն Ծրագրով նախատեսված քաղաքական նպատակները կենսագործելու հայրենասիրական պարտականությունից, գործելով Սահմանադրության եւ իր իրավունքների շրջանակում:

Երեւան, 1993

digitised by A.R.A.R.@

Խրոնիկոն

Ինտերպոլը 80 տարեկան է

Միջազգային ոստիկանական այս հեղինակավոր կազմակերպությունը ստեղծվել է 1913 թվականին: Չնայած իր գերկենսաթոշակային տարիքին, նա ոչ միայն ակտիվ է, այլ նաեւ մեծապես աճում է:

Վերջին ժամանակներս Ինտերպոլն աճում է Արեւելքի հաշվին: Եւ բանը միայն այն չէ, որ նախկին կոմունիստական երկրները համերաշխ կերպով մուտք գործեցին նրա ապակե տանիքի տակ: Չափից շատ է միջազգային հանցավոր սինդիկատների սյունակում հիշատակվում այսպես կոչված ռուսական մաֆիան:

Այսօր Ինտերպոլի գլխավոր խնդիրը մնում են թմրադեղերը եւ արվեստի ստեղծագործությունների կողոպուտը, որի կոմպյուտերային հիշողության մեջ պահվում են հազարավոր հազարավոր հանցագործների մանրամասն գործեր, որոնք «միջազգային հեղինակություն» ունեն: Ճիշտ է, Ինտերպոլի գործունեության մեջ պատահել են նաեւ զավեշտական ծախողումներ: Այսպես, օրինակ, 1987 թ. ապրիլին Ինտերպոլի պատվավոր մեդալը նրա գլխավոր քարտուղար Ռ. Քենդալի ձեռքից ստացավ թմրաբիզնեսի ամենախոշոր ներկայացուցիչներից մեկը՝ պանամացի գեներալ Նորյեգան: Իսկ դրանից առաջ նման պարգեւի արժանացավ գեներալ Պինոչետը:

Փառավոր կազմակերպության պատմության մեջ եղել են նաեւ ոչ այնքան հաճելի պահեր, որոնց մասին այժմ նախընտրում են չհիշատակել: 30-ական թվականներին Ինտերպոլը մասնակցում էր ամբողջ եվրոպայով գնչուների հետապնդմանը: Այնուհետեւ Ինտերպոլը փաստորեն ընկավ Գերմանիայի եւ անձամբ էսէսական գեներալ Հայդրիխի հսկողության տակ: Իսկ եվրոպայի ֆրեական ոստիկանությամբ հետ համագործակցությունը փաստորեն դադարեց: Սակայն Ինտերպոլի ժամանակների բեռլինյան արխիվները անհետ կորան: Ի դեպ, դրանով Ինտերպոլի դժբախտությունները չվերջացան: Ոստիկանական համագործակցության կառույցների վերականգնումից հետո 60-ական թվականներին, Ինտերպոլը գլխավորեց մի գերմանացի Պաուլ Դիկոպֆ անունով: Եւ միայն նրա մահից հետո պարզվեց, որ նա եղել է էսէսական սպա:

Ճիշտ է, հետագայում Ինտերպոլը թոթափեց նացիստական «բեռը» եւ ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերեց այն ժամանակ ողջ մնացած նացիստական հանցագործների որոնման գործում:

Այսօր Ինտերպոլն ավելի հաճախ են անվանում որպես աշխարհում ամենամեծ փոստարկղ: Հիմնարկության գլխավոր նպատակն է ոչ թե ակտիվ միջոցառումներ անցկացնել, այլ իր հսկայական քարտարանով ծառայել շահագրգիռ հատուկ ծառայություններին: Ի դեպ, Ինտերպոլի մասին արդեն չի կարելի ասել, որ նա ինչոր տեղը թույլ է մնում: Արդեն մի քանի տարի է, ինչ ֆիրման անցել է բացարձակապես անթուղթ տեխնոլոգիայի՝ բոլոր տվյալները ֆիքսվում են միայն դիսկետների վրա, որոնց պահպանման ժամկետը հավասար է 30 տարուն: Իսկ թե որ անունները կանցկացվեն այդ խորհրդավոր դիսկետներին՝ դա արդեն կախված է տարբեր երկրների հատուկ ծառայություններից:

«Էքսպրես», Փարիզ

«ՇԱՆԹ»
ՖԻՐՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է

Panasonic

Ֆաքսեր
KXF 90 B .... $ 650
KXF 50 B .... $ 550

Ավտոմատ պատասխանող հեռախոսներ
KXT 2480 B........ $ 140

Համակարգիչներ
AT 386 DX - 40 MHz
RAM 4 Mb, HDD 120 Mb,
SVGA, 128 cash ...: $ 1450

Տպող սարքեր
EPSON FX 1050........................ $ 350
STAR NX .... $ 300

Դիսկետներ
FD 3,5/3M 2 Mb (USA).... $ 1,5

Агенство АРИНА

Երեւան Մաշտոցի պող. 8 ՀԱՀԸ 53 96 27 (աշխ.) 34-01-57 (տ.) 53-23-69 (տ.)

AMV-AGRO-TRADE

«ԱՄՎ-ԱԳՐՈ-ԹՐԵՅԴ»
ֆիրման կազմակերպում է ուղիղ չվերթ.
Երեւան–Պլովդիվ– Երեւան երթուղով:

ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ
արտասահմանյան անձնագրերի
եւ վաուչերների ձեւակերպում:

Համապատասխան փաստաթղթերի
առկայության դեպքում մենք կօգնենք Ձեզ
ամենակարճ ճանապարհով եւ ցածր գներով
երթեւեկել՝ ԹՈՒՐՔԻԱ, ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ՌՈՒՄԻՆԻԱ,
ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ, ՉԵԽԻԱ, ՍԼՈՎԱԿԻԱ, ԳԵՐՄԱՆԻԱ
ԵՎ ՆԻԴԵՐԼԱՆԴՆԵՐ:

Թռիչքից 4 օր առաջ ուղեվարձը մուծելու դեպքում
տրամադրվում է զեղչ:

Առաջիկա չվերթները՝
հոկտեմբերի 29-ին եւ նոյեմբերի 14-ին:

Սպասում ենք Ձեզ
«Անի» հյուրանոցի
523 սենյակում:

ՀԵՌ. 565-108, 594-523:

AAT

ARIKA

Ճգնաժ

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԶՈՐԱՄԱՍԵՐԸ ԿՈՎԿԱՍՈՒՄ

ՆԱՏՕ-ն չի առարկում դրանց առկայությանը

ՆԱՏՕ-ն մտադիր չէ վերանայել եվրոպայում սովորական զինված ուժերի մասին պայմանագիրը, սակայն հուսով է, որ հնարավորություն կգտնի բավարարելու դեպի Կովկաս լրացուցիչ մարտական տեխնիկա տեղափոխելու մասին Ռուսաստանի խնդրանքը: Այդ մասին է հաղորդում Ֆրանսպրես գործակալությունը, հենվելով ՆԱՏՕ-ին մոտ կանգնած աղբյուրների վրա:

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Մանֆրեդ Վյորները երեկ հղեց հյուսիսատլանտյան պայմանագրին մասնակից երկրներին գնահատեց որպես «շատ չափավոր»: Իր դիմումում Ռուսաստանի նախագահը խնդրում է հանել պայմանագրով նախատեսված մի քանի սահմանափակումները Կովկասում իր զինված ուժերի տեղաշարժման համար:

«Ես կարծում եմ, որ մենք կբանակցենք, - ասեց ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը, - եւ խոսակցությունն արդյունք կտա»: Միաժամանակ Մ. Վյորները բացառեց բուն պայմանագրի վավերացումը, որը կնքվել էր 1990 թվականին:

Ներկայումս Մոսկվան Հյուսիսային Կովկասում կարող է ունենալ միայն 700 հրասայլեր, սակայն այդ շրջանում հակամարտությունների պատճառով անհրաժեշտ է համարում այնտեղ ունենալ մարտական լրացուցիչ տեխնիկա:

Նատոյական շրջանակների տեսակետով, ռուսների քաղաքականությունը Կովկասում աչքի է ընկնում երկմտությամբ: «Ինչ-որ չափով, - ասում է արեւմտյան մի դիվանագետ, - նրանք միաժամանակ խաղում են եւ հրշեջի, եւ հրկիզողի դերը: Մոսկվայի նոր ստրատեգիան, որը նախատեսում է զինված ուժերի ուղարկումը շրջանում կարգուկանոն ստեղծելու նպատակով, նոր խնդիրների առջեւ է կանգնեցնում»:

ՆԱՏՕ-ի բոլոր անդամ երկրներից միայն Թուրքիան է, որ բացասաբար վերաբերվեց Ռուսաստանի խնդրանքին: Անկարայի կարծիքով, որպեսզի կասեցվի սպառազինությունների նոր վազքը, պայմանագրին մասնակից պետությունները պետք է խստորեն հետեւեն նրա դրույթներին: Թուրքիայի արտգործնախարարության ներկայացուցիչը հիշեցրեց, թե ըստ պայմանագրի Ռուսաստանը, Ուկրաինան, Վրաստանը, Հայաստանը եւ Ադրբեջանը նախկին Վարշավյան ուխտի հարավային թեւում կարող են ունենալ ընդհանուր առմամբ 1800 հրասայլ:

Ֆրանսպրես, 13 հոկտեմբեր 1993

ԼՈՒՍԱՆ
ասոցիացիա
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՉՎԵՐԹՆԵՐ

ՍԻՐԻԱ Երեւան–Հալեպ–Երեւան ամեն երկուշաբթի

Ցածր գներով առաջարկում է նաեւ անհատական
եւ խմբային տուրիստական ճանապարհորդություններ
ՍԻՐԻԱ (Հալեպ 7 օրով),

Ինքնաթիռներում տեղեր կարող ենք հատկացնել
ֆիրմաներին եւ խմբային զբոսաշրջիկներին:
ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ԹՌԻՉՔԻ ՕՐԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿԱՐԵԼԻ Է ԻՄԱՆԱԼ
52-17-68, 58-68-17 ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐՈՎ:
ԱՇԽԱՏՈՒՄ ԵՆ ՇԱԲԱԹՎԱ ԲՈԼՈՐ ՕՐԵՐԻՆ:
ՀԱՍՑԵՆ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 30 (ՆԱԽԿԻՆ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ)

PUBLISET.

ARMINTOUR

Պետական տուրիստական «ԱՐՄԻՆՏՈՒՐ» ֆիրման (նախկին «Ինտուրիստ») հանրապետության քաղաքացիներին հրավիրում է 1993 թ. հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին կատարել ուղեւորություններ հետեւյալ երկրներ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ-8 օր, անտեղափոխելի թռիչք «Էյր Ինդիա» կոմպանիայի ինքնաթիռով: Թույլատրվում է Հնդկաստան տեղափոխել ոսկի, ամերիկյան դոլլարի կուրսով հնդկական ռուփի ստանալու համար: ՊԱԿԻՍՏԱՆ-8 օր Կարաչիում, երկու անգամ ծովափի մեկնումով, բնակումը լավագույն հյուրանոցներում: ՎԻԵՏՆԱՄ-8 օր, Հոշեմին-Վունգ-Տաու-Հոշիմին: Սպասարկումը համաշխարհային ստանդարտների մակարդակով: ԲԱՀՐԵՅՆ-7 օր, Մանամա, Շեյխի լողափ 4 օր ուղեւորումով, բնակվելը 4 աստղանի հյուրանոցում: ՀՈՆԿՈՆԳ-1993 թ. նոյեմբերի 12-ից մինչեւ 19-ը, շոպտուր: ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ-8 օր, ծովափի մոտ հանգստանալով եւ բիզնես-կենտրոն այցելելով: ԵԳԻՊՏՈՍ-5-9 օր, Կահիրե-Ալեքսանդրիա, լայնածավալ զվարճաշրջության ծրագիր: ԻՍՐԱՅԵԼ-9 օր, Կահիրե-Թել-Ավիվ-Կահիրե, մեծ զվարճաշրջության ծրագիր: ԹԱՅԼԱՆԴ-9 օր, շոպ եւ հանգստյան տուր: ՔԻՇ (ԻՐԱՆ)-3-5 օր, ազատ տնտեսական գոտի, առեւտրական կենտրոնների այցելում: ՍԻՐԻԱ-7 օր, ուղիղ երթաշրջան Երեւան-Հալեպ-Երեւան, բնակվելը հյուրանոցում:

Նաեւ առաջարկում ենք ամանորի շրջագայություն դեկտեմբերի 25-ից հունվարի 12-ը 1994 թ. «Սոբինով» ջերմանավով Միջերկրական ծովով զվարճալի ծրագրով եւ այցելում 5 միջերկրածովյան երկրներ:

Այս ուղեւորությունները կարող ենք կազմակերպել ինչպես մեծ խմբերի, այնպես էլ անհատների համար:

«Արմինտուր» ֆիրման նաեւ առաջարկում է տարբեր միջազգային փոխանակման միջոցներով Հայաստան ժամանած արտասահմանյան քաղաքացիների տեղավորումը եւ սպասարկումը:

Նրանց կտրամադրվեն «Արմենիա-1», Արմենիա-2», «Անի», «Դվին» միջազգային աստիճան ունեցող հյուրանոցներ: Ձանազան եւ համեղ խոհանոց, հետաքրքիր զվարճություններ Երեւանի եւ հանրապետության տարածքում, որակյալ թարգմանիչների, զբոսաշրջիկների ուղեւորների օգնությամբ:

Սպասում ենք ձեր հայտերին:

Երեւան, Խորհրդարանի փողոց թիվ 2, 1-ին հարկ, 115 սենյակ: Հեռ. 58-22-82:

Լուրերի Հոսք

Բանաձեւ ընդդեմ արտասահմանյան վարձկանների

Երբ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունի բանաձեւ, որը պատժամիջոցներ է նախատեսում արտասահմանյան վարձկանների ծառայությունից օգտվող երկրների համար, նախկին Հարավսլավիայի մի շարք հանրապետություններ դժվար կացության մեջ կհայտնվեն: Բոսնիայի պատերազմում մուսուլմանների կողմից կռվում են իսլամական պետություններից եկած վարձկաններ, խորվաթների կողմից՝ Արեւմտյան եվրոպայի քաղաքացիներ, իսկ սերբերի կողմից՝ ռուս կամավորներ: Այդ փաստաթղթի նախագծում պատժամիջոցներ են նախատեսվում նաեւ այն պետությունների դեմ, որոնց տարածքն օգտագործվում է վարձկանների կողմից որպես տարանցիկ ուղի: Ենթադրվում է, որ այս բանաձեւի նախագիծը մոտ ժամանակներս կդրվի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի քվեարկությանը:

ՍՆԱՓ

Հոգը Տաջիկստանում ստորագրել է երեք համաձայնագիր

Ուզբեկստանի հետ տարբեր ուղղություններով համագործակցելու երեք համաձայնագիր է կնքել Մեծ Բրիտանիայի արտաքին գործերի պետնախարար Դուգլաս Հոգը: Նա այցելություններ է կատարում Անդրկովկասի եւ Միջին Ասիայի հանրապետություններում: Ինչպես ԻՏ-ին հայտնեցին Տաջիկստանի բրիտանական դեսպանատանը, կնքվել են մշակույթի, գիտության եւ տեխնիկայի բնագավառում համագործակցության, երկու երկրների ԱԳՆ-ների միջեւ հարաբերությունների սկզբունքների մասին եւ եկամուտներից կրկնակի հարկից խուսափելու պայմանագրեր: Դուգլաս Հոգը Ուզբեկստանում հանդիպել է նախագահ Իսլամ Քարիմովի հետ: Բանակցությունների ընթացքում կողմերն ընդհանուր եզրակացության են հանգել, որ երկկողմանի հարաբերություններում նախապատվությունը պետք է տրվի տնտեսությանը: Որոշվել է սկսել միացյալ աշխատանքներ ուզբեկական նավթի եւ գազի արտահանման, գյուղատնտեսական մթերքների վերամշակման ուղղությամբ: Հոգը Քարիմովին է հանձնել Մեծ Բրիտանիա այցելելու հրավերը:

ԻՏ

Ուզբեկստանը իր քաղաքացիներին արգելում է այցելել մի շարք հարեւան երկրներ

Ուզբեկստանի առողջապահության նախարարությունն արգելել է տուրիստական մի շարք ուղերթեր դեպի Աֆղանստան, Բանգլադեշ, Հնդկաստան եւ Պակիստան: Ինչպես ԻՏ-ի թղթակցին հայտնել են նախարարության սանիտարահամաճարակային վարչությունում, ուզբեկ բժիշկները տուրիստական խմբերի հետ այցելել են այդ երկրներ եւ առել են այն հակասանիտարական պայմաններից, որոնցում ապրում են տուրիստական խմբերը: Նրանց կարծիքով, էժանագին հյուրանոցներում, որտեղ տեղավորվում են ուզբեկ զբոսաշրջիկները, շատ մեծ է խոլերայով վարակվելու վտանգը: Տուրիստական ուղերթների արգելքը կգործի մինչեւ նախարարության հատուկ հրամանը: Սանիտարահամաճարակային գլխավոր վարչության տվյալներով, այս տարի Ուզբեկստանում գրանցվել է խոլերայի 152 դեպք, այդ թվում 5-ը՝ մահացու ավարտով: Խոլերայի վիբրիոնը հանրապետություն է բերվել հարեւան երկրներից: Այժմ այդ վտանգավոր հիվանդության տարածումը Ուզբեկստանում կասեցված է:

ԻՏ

Դիֆտերիայի համաճարակ Տյումենում

Հոկտեմբերի 1-14-ը Տյումենի հիվանդանոցներ են հասցվել դիֆտերիայով 138 հիվանդ: Դրա հետ մեկտեղ դիտվում է նախկինում պատվաստված մարդկանց իմունիտետի խիստ թուլացում: Քաղաքում շտապ կարգով բացվել է նոր, 130 տեղանոց հոսպիտալ: Ստեղծվել են պատվաստող 55 բրիգադներ: Անց են կացվում սանիտարահամաճարակային միջոցառումներ:

ԻՏ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրեր Հաւ

Հյուսիսային Օսիա. Ոչ պետական զինված ստորաբաժանումների զինաթափում

Հյուսիսային Օսիայի ղեկավարությունը պատրաստվում է ձեռնարկել ոչ պետական ռազմականացված խմբավորումների զինաթափման հարցը, ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտնել է նախկին ռուսական զորքերի կազմաձևավորման համար պատասխանատու հանձնաժողովի ղեկավար, Ռուսաստանի փոխվարչապետ Վլադիմիր Լոզովոյը։ Այդպիսի խմբավորումներից են Ազգային գվարդիան և ժողովրդական տնտեսության օբյեկտների պաշտպանության վարչությունը։ Տարբեր աղբյուրների տվյալներով, դրանց անդամների ընդհանուր թիվը 2-6 հազար է։ Ինչպես հայտարարել է Լոզովոյը, Հյուսիսային Օսիայի ղեկավարության հետ օրերս կայանալիք բանակցություններում պետք է համաձայնեցվեն զինաթափման ձևն ու սկզբունքները։ Սնարկ

Յուրաքանչյուր գյուղացուն բաժին է հասնում մեկ միջնորդ

Նախորդ տարվա համեմատությամբ Վոլգոգրադի մարզում 10 տոկոսով պակասել են ճիմնարարական, արդյունաբերական և գյուղմթերքների վերամշակման փոքր ձեռնարկությունները։ Այս տվյալները ներկայացրել է մարզային վիճակագրական վարչությունը։ Միևնույն ժամանակ առևտրի և միջնորդության բնագավառում աշխատում է մոտ 200 հազար մարդ։ Այս թիվը համապատասխանում է մարզի գյուղատնտեսության աշխատողների թվին, որոնք արտադրում են այնքան մթերք, որ կբավարարի Ռուսաստանի ամբողջ տարվա ընթացքում։ Մարզային վիճակագրական վարչության պետ Գենադի Դորոնկինի կարծիքով, այսպիսի իրավիճակը նորմալ կարող է լինել Արևմուտքի համար, այլ ոչ մի երկրի, որտեղ արտադրությունն անկում է ապրում։ Սնարկ

Ցանկացած մարդ կարող է ցավի նկատմամբ իմունիտետ ձեռք բերել

Հոլանդական գիտնական, Paramann Programme Labaratories ասոցիացիայի տնօրեն դոկտոր Ջամալ Հուսեյնը վեց տարի ապրել է արևելյան դերվիշների մեջ։ Նա պնդում է, որ դերվիշի մարմինը որոշակի զգացմունքային իրավիճակում ցավի նկատմամբ անտարբեր է դառնում։ Դերվիշները քայլում են այրվող ածուխների վրայով, կտրվածքներ են անում իրենց մարմնի վրա, որոնք անհետանում են մի քանի րոպեի ընթացքում (նորմալ մարդուն նման վերքերի ապաքինման համար անհրաժեշտ է 14 օր)։ Ինչպես հայտնում է դոկտոր Հուսեյնը, այսօր աշխարհում հաշվվում են մոտ 20 միլիոն դերվիշներ։ Նրանք հիմնականում ապրում են Իրանում, Իրաքում, Թուրքիայում և Մերձավոր Արևելքի այլ երկրներում։ Սնարկ

Մարդու գիտակցությունը կարելի է «փակել» ու «հավաքել»

Հնարավոր է լրիվ փոխել մարդու գիտակցությունը, փաստորեն ստեղծել բոլորովին այլ անհատականություն, պնդում է կենսաէներգահամակարգային թերապիայի դպրոցի ղեկավար, պետերբուրգցի հոգեբան Վիտալի Բոգդանովիչը։ Նրա խոսքերով, մինչև վերջերս այդպիսի բանակցություններ են անցկացվել «Դելտա» զաղտնի լաբորատորիայում, որի մասնաճյուղերը գործել են Եկատերինբուրգում, Նովոսիբիրսկում և Բիշկեկում։ «Այդ աշխատանքներում, որոնք, ամենայն հավանականությամբ, տարվում էին ՊԱԿ-ի հսկողությամբ, օգտագործվել է բուղդայական «կարմիր գլխարկներ» սեկտայի փորձը։ Այդ եղանակով մարդուն կարելի է ծրագրավորել, դարձնել զոմբի և օգտագործել որոշակի հանձնարարություն կատարելու նպատակով։ Ըստ երևույթին, հետաքրքրվել է նաև ավելի մեծ նպատակ՝ հոգեբանական զենքի ստեղծումը» պնդում է Վ. Բոգդանովիչը։ Սնարկ

Մշակույթ

Ցուցահանդեսի բացման ժամանակ Հայաստանի Նկարիչների միության քարտուղար, արվեստաբան Պողոս Հայթայանն այս երևույթը համարեց պատմական նկատի ունենալով հենց վերոհիշյալ հանգամանքը. առաջին անգամ է ղարաբաղցի նկարիչն իր ստեղծագործությունների անհատական ցուցահանդեսը կազմակերպում Հայաստանում։ Իհարկե, այս հարցում նրան օգնել է Հայաստանի ստեղծագործական այդ միությունը, որի ղեկավարները վերջերս էին այցելել Ստեփանակերտ և տեղում պայմանավորվել իրենց հետագա համագործակցության ուղիների շուրջ։

Երիտասարդ արվեստագետ Առնոլդ Մելիքսեթյանը 1977-ին է ավարտել Երևանի գեղարվեստաթատերական ինստիտուտը և անմիջապես մեկնել Ղարաբաղ՝ այնտեղ ստանալով ստեղծագործական իր ներշնչումները և վերծանելով տեսանյակ կտավներ։ Դրանք հաստատվում են գեղարվեստական մտածողության բավական ինքնատիպ դրսևորումներով և կատարման ձիգ ու պրկված եղանակով։ Առնոլդի ստեղծագործություններն իր շրջապատի երևույթներից ու դրանց տպավորություններից ծնված գեղանկարչական և ֆանտաստիկ վերացարկումներ են, որոնք աստիճանաբար են պարզում իրենց «գաղտնիքները» առաջին հայացքից խուսափող ու անպարզ գունային շերտերի միջից գուցադրելով հայրենի աշխարհի ձևավորներ ու անձնավորներ կերպարներ («Շուշիի Կազանչեցոց եկեղեցին») և դրանք կերտող մարդկանց («Դեմքեր» շարքը)։

Առնոլդ Մելիքսեթյան. Առնական լիցքերի նկարիչը

Ընդամենը մի քանի տարի առաջ, երբ Լեռնային Ղարաբաղն ինքնավար մարզ էր «արագ քայլերով ընթացող սոցիալիստական» Ադրբեջանի կազմում, բնականաբար խոսք չէր կարող լինել Հայաստանի հետ մշակութային սերտ հարաբերությունների մասին։ Այսօր էլ, երբ ղարաբաղյան հողի վրա հայ ժողովրդի մի հատվածն իր ինքնուրույն պետականությունն է կերտում, դարձյալ այդ կապերը գործացուցիչ համարել չի կարելի։ Ինչքան էլ որ զարմանալի լինի, ղարաբաղցի գեղանկարիչ և քանդակագործ Առնոլդ Մելիքսեթյանի նորաբաց անհատական ցուցահանդեսը Երևանի Նկարչի տանն իր բնույթով առաջինն է, ուստի արժանի է հատուկ ուշադրության։

Դիտում ես դրանք, ի մասնավորի ղարաբաղցի կնոջը պատկերող «Ախալ» յուղանկարը, և ինքդ քեզ հայտնաբերում այս աշխարհն ու նրա հերոս ժողովրդին։ Առնոլդի նկարներից գրեթե յուրաքանչյուրն իր մեջ կրում է այնպիսի հզոր ու առնական լիցքեր, որ թվում է, թե դրանց շրջանակներն ուր որ է կճկվեն ներքին ուժերից։ Պատահական

չէ, որ նրա շատ գործեր հենց այդպես էլ կոչվում են «Պայթյուն»։

Ցուցահանդեսում հիմնականում գերակշռում են մուգ գույները. բացառություն է թերևս 1987-ին ստեղծված «Հիշողություն» կտավը, որն առանձնանում է իր պայծառ մաժորային գույներով։ Մնացածները մուգ տոնայնությամբ, երկրաչափական ձևերով լուծված, մեկ կեսից լուսարձակվող ճառագայթների փունջ հիշեցնող կոմպոզիցիաներ են։ Այդպիսին «դիմավորում են» նաև սամնյակից ավելի քանդակներ։ Հետաքրքրականն այն է, որ դրանք ևս պարզում են նույն ոճը և արվեստագետի գեղարվեստական մտածելակերպի արդեն քանդակային դրսևորումներ են։ Քանդակային աշխատանքներից առանձնացնենք փայտի մեկ կտորի օգտագործմամբ ստեղծված «Հարսանիքը» (1992 թ.)։

Ուշագրավ են նաև ներկայացված գրաֆիկական աշխատանքները։ Խառը տեխնիկայով արված «Գանձասար» շարքը, օրինակ, այդքի է ընկնում միևնույն թեմայի վարիացիոն զարգացումներով, որոնք նաև պատկերային էսթետիկ տպավորություն են թողնում։ Վերջում հույս հայտնենք, որ այս ցուցահանդեսը, իր նախադեպը չունենալով հանդերձ, վերջինը չի լինի և՝ հայրենի արվեստասերները կկարողանան ծանոթանալ ղարաբաղցի արվեստագետների նոր անուններին։

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԱԿՈԲՅԱՆԻ ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ԵԼՈՒՅԹԸ

Մեր թղթակից ԱՅԱՐՈՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ Փարիզից հաղորդում է.

Բասկետբոլի կանանց Ֆրանսիայի ուժեղագույն թիմերի առաջնության 6-րդ տուրում «Սերեն-Լունակը» ընդունել էր երկրի չեմպիոն «Շալլ-Լեզո» թիմին, որի կազմում խաղում են նաև նախկին ԽՍՀՄ առաջատար բասկետբոլիստուհիներից մոսկվացի 38-ամյա Օլգա Սուխարնովան (193 սմ) և կիևցի 26-ամյա Լյուդմիլա Նազարենկոն (195 սմ)։ Խաղի նկատմամբ հետաքրքրությունը հսկայական էր, և դահլիճի բոլոր անցուղիներն էլ լեփլեցուն էին հանդիսականներով։ 1000 տեղ ունեցող մարզադահլիճում հավաքվել էր 1200 հանդիսական։ Թվում էր, ոչ համարժեք կազմ ունեցող և առաջնությունում համեստ նպատակներ հետապնդող «Սերեն-Լունակը» դժվար թե կարողանա լուրջ դիմադրություն ցույց տալ ահեղ մրցակցին։ Սակայն շնորհիվ Անահիտ Հակոբյանի և Լյուբով Ալեքսանդրովա-Քոչարյանի խանդավառ խաղի «Սերենը» լուրջ ճակատամարտ տվեց չեմպիոնին։ Հանդիպումը սկզբից մինչև վերջ անցավ թեժ մրցակցության պայմաններում և մեծ բավականություն պատճառեց մարզասերներին։ Երբ հանդիպման 2-րդ կեսի ավարտին մնում էր 4 րոպե, չեմպիոնն առջևում էր ընդամենը 4 միավորով։ Թվում էր, հանդիսականների բուռն աջակցությամբ «Սերեն-Լունակը» կփրկի խաղը ու կդառնա արժևոր անակնկալի հեղինակ, սակայն փորձառու մրցակիցը չերերաց և կարողացավ հանդիպումը հասցնել հաղթական ավարտի (68-61)։

Չնայած պարտությանը, «Սերենի» երկրպագուները գոհ մնացին իրենց սիրելի թիմի ելույթից։ «Սերեն-Լունակի» գլխավոր մարզիչ Ժան-Պոլ Պուղունայի խոստովանությամբ, Անահիտ Հակոբյանն առաջնությունում իր լավագույն խաղն անցկացրեց։ Մնում է ավելացնել, որ Լյուբով Ալեքսանդրովա-Քոչարյանը վաստակեց 17, իսկ Անահիտ Հակոբյանը՝ 16 միավոր։ 6 հանդիպումից հետո Լյուբով Ալեքսանդրովան իր անվան դիմաց ունի 129 միավոր և ռմբարկուների ցուցակում առաջատար եռյակում է, իսկ Անահիտ Հակոբյանը վաստակել է 98 միավոր և նույնպես 1-ին տասնյակում է։ Ֆրանսիայի կանանց 1-ին դիվիզիոնի առաջնության հանդիպումներն անցկացվում են շաբաթը մեկ անգամ և այն էլ միայն շաբաթ օրերին, այնպես որ, առաջիկա շաբաթ օրը՝ նոյեմբերի 23-ին «Սերեն-Լունակը» ընդունելու է «Քլերմոն» թիմին։ ■

Աղասիի նոր մարզիչը

Մի քանի տարվա համագործակցությունից հետո Անդրե Աղասին որոշեց խզել կապն իր անձնական մարզիչ Նիք Բոլլեթիերիի հետ և աշխատել նոր մարզիչ էկվադորցի Պանչո Սեգուրայի գլխավորությամբ։ «Սեգուրայի հետ տեխնիկական նոր հնարքներ եմ յուրացնում», հայտարարեց Անդրե Աղասին, իսկ Սեգուրան ասաց. «Ուզում եմ Աղասիին հասկացնել, որ աշխարհի թիվ մեկ և թիվ 60 խաղացողների միջև տարբերությունը հանդիպման ընթացքում միայն մի քանի միավորների շահումն է։ Կուզեմ նույնպես հասկացնել, որ շատ կարևոր է չկորցնել իր փոխանցումների 1-ին երկու գնդակները և հասնել 30-0 հաշվին»։

Պանչո Սեգուրան մանրակրկիտ ուսումնասիրել է Աղասիի խաղը, նրա առավելությունները և թերությունները։ Սեգուրան հայտարարեց. «Եթե մի քանի տարի առաջ ես մարզեի Աղասիին, ապա նա հիմա աշխարհի առաջին խաղացողը կլիներ։ Աղասիի խաղի մեջ տեխնիկական որոշ թերություններ եմ բացահայտել։ Նրա խաղը միօրինակ է։ Անդրեն պետք է հարստացնի իր զինանոցն ու ավելի բազմազան դարձնի խաղաոճը, որպեսզի կարողանա շփոթեցնել մրցակիցներին»։

Խոսելով իր նախկին մարզիչ Բոլլեթիերիի մասին, Աղասին ասաց. «Նիքը լավ հավաքակ անող մարզիչ է, բայց նա երբեք մեծ խաղացող չի եղել»։

Անդրե Աղասին, որ վերջերս շատ է նկատվում հանրահայտ երգչուհի և դերասանուհի Բարբարա Սթրեյզանդի հետ, երազում է հասնել 1-ին կարգի խաղացողի տիտղոսին։

Աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստ ամերիկացի Փիթ Սամփրասը հարցազրույցներից մեկում հայտարարեց. «Չնայած աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների ներկա դասակարգմամբ Անդրե Աղասին համեստ դիրք է գրավում, միևնույն է, մնում է ուժեղագույններից մեկը։ Եթե Աղասիի ու իր նոր մարզչի միջև հարաբերությունները լավ լինեն, և Պանչո Սեգուրան կարողանա թարմ լիցք հաղորդել նրա խաղին, ապա Աղասին վստահաբար տեղ կհասնի աշխարհի 3 լավագույն խաղացողների կարգին»։

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

«Թագուհին» Բիրմինգհեմում

Թեթև աթլետիկայի եվրոպական ասոցիացիան (AEA) որոշեց, որ սպորտի թագուհու Եվրոպայի թիմային հաշվով առաջնությունը տեղի է ունենալու Անգլիայի Բիրմինգհեմ քաղաքում և անցկացվելու է 1994 թ. հունիսի 25-ից 26-ը։

Տղամարդկանց եզրափակիչ մրցաշարին մասնակցելու են Ռուսաստանի, Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, Ուկրաինայի, Շվեդիայի և Ռումինիայի հավաքականները, իսկ կանանց մրցումներին կմասնակցեն Ռուսաստանի, Ռումինիայի, Ուկրաինայի, Գերմանիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի, Բելառուսի և Իսպանիայի ընտրանիները։ Գ. Ա.

Լինֆորդ Քրիստին նոր էջ բացեց արագավազքում

Շտուտգարտում տեղի ունեցած թեթև աթլետիկայի աշխարհի առաջնության 100 մ մրցատարածության հաղթող անգլիացի Լինֆորդ Քրիստին իր մարզական կարիերայի այդ փայլուն հաջողությանը հասավ 33 տարեկան հասակում, ինչն ինքնաստիպ ռեկորդ է արագավազորդների համար։ Լոնդոնաբնակ այս նախկին ճամայկացին, որը տարածությունն անցավ 9.87 վրկ-ում և միայն 0.01 վրկ-ով զիջեց աշխարհի ռեկորդին (9.86 վրկ), 25 տարեկան հասակում ցույց էր տալիս ընդամենը 10.42 վրկ արդյունք [illegible] ...մանես գուցանիշ է բարձր նվաճումների հ[illegible]

Շտուտգարտյան փայլուն վ[illegible]րից հետո նրան անմիջապես շնորհավորեց աշխարհի և օլիմպիական խաղերի բազմակի չեմպիոն Կառլ Լյուիսը, որը նախօրեին հայտարարել էր, թե «Քրիստին պիտի տեղում տապալի», բայց գրավել էր իր համար համեստ 4-րդ տեղը։ Հիվանդության պատճառով «Քինգ Կառլը» («Թագավոր Կառլը») Բարսելոնյան օլիմպիադայում վազքատարածությունից դուրս չեկավ և շատ էր երազում Շտուտգարտում նվաճել աշխարհի չեմպիոնի կոչումը։ Բայց այս անգամ նա նվաճեց ընդամենը մեկ բրոնզե մեդալ և հուսախաբ արեց իր երկրպագուներին։ «Իրավ է, որ բարսելոնյան օլիմպիադային հաջորդած ընթացիկ տարին հաջող չէր ինձ համար, և ես ամենևին պարտված չեմ զգում։

Ուրախ եմ, որ մրցաշրջան 93-ում մարզական շրջանս վերջացավ, բայց ես պատրաստվում եմ ևս 3 տարվա նոր մարզանքների և մտադիր եմ մասնակցել 1996 թ. Ատլանտայում (ԱՄՆ) կայանալիք օլիմպիական խաղերին», հայտարարել է Կառլ Լյուիսը։ Սակայն, ըստ մասնագետներից և լրագրողներից շատերի, «Լյուիսն այլևս վերջացած մարզիկ է, որը միայն հույսերով է ուզում խաբել ժամանակը։

Նրա հուժկու բացավորության օրերն անցել են»։

Ատլանտայում աշխարհահռչակ մարզիկը կլինի արդեն 35 տարեկան, ինչը մեծ սահման է արագավազքի համար։ Տարիներ շարունակ կարճ տարածություններն անհամեմատ երիտասարդների մենաշնորհն էր։ Բայց Լինֆորդ Քրիստին նոր էջ բացեց արագավազքի պատմությունում, ընդլայնելով նրա տարիքային սահմանները, որը նոր հեռանկարներ է բացում նաև Լյուիսի համար։ «Անկախ ամեն ինչից, Կառլը մնում է 20-րդ դարի ամենամեծ մարզիկը», հայտարարել է աշխարհի չեմպիոն Լինֆորդ Քրիստին։

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ

Կարպովն ավելացնում է հաշիվը

Ջակարտայում վերսկսված շախմատի ՖԻԴԵ-ի աշխարհի առաջնության Կարպով-Թիմման մրցախաղի 14-րդ պարտիան ավարտվեց աշխարհի նախկին չեմպիոնի հաղթանակով, և հաշիվը դարձավ 8,5-5,5 հօգուտ Կարպովի։

«Թայմսի» աշխարհի առաջնության Կասպարով-Շորթ մրցամարտի 19-րդ պարտիան տեղի ունեցավ անցյալ երեկոյան։

Կասպարով-Շորթ
17-րդ պարտիա
Շոտլանդական պարտիա

1. e4 e5 2. Ձf3 Ձc6 3. d4 ed 4. Ձ:d4 Փc5 5. Ձ:c6 Թf6 6. Թd2 dc 7. Ձc3 Փe6 8. Ձa4 Լd8 9. Փd3 Փd4 10. 0-0 a6 11. Ձc3 Ձe7 12. Ձe2 Փb6 13. Թf4 Ձg6 14. Թ:f6 gf 15. Ձg3 h5 16. Փe2 h4 17. Ձf5 Փ:f5 18. ef Ձe5 19. Լe1 Արf8 20. Փf4 Լd4 21. g3 Արg7 22. Լad1 Լe4 23. Արg2 hg 24. fg Փf2 25. Ար:f2 Լ:h2+ 26. Արf1 Լe:e2 27. Լ:e2 Լh1+ 28. Արf2 Լ:d1 29. b3 Լd7 30. Լd2 Լ:d2 31. Փ:d2 c5 32. Արe3 c6 33. Արe4 c4 34. b4 b5 35. Փf4 Ձd7 36. Արd4 Արf8 37. Փc7 Արe7 38. g4 Արf8 39. Փd6+ Արg7 40. Փc7 Արf8 41. a3 ոչ-ոքի։

Շորթ-Կասպարով
18-րդ պարտիա
Սիցիլիական պաշտպանության

1. e4 c5 2. Ձf3 d6 3. d4 cd 4. Ձ:d4 Ձ[illegible] 5. Ձc3 a6 6. Փc4 e6 7. Փb3 b5 8. 0-0 [illegible] 9. Թf3 Թc7 10. Թg3 0-0 11. Փh6 Ձe8 [illegible] Լad1 Փd7 13. Ձf3 a5 14. a4 b4 15. Ձe2 Ձc6 16. Ձf4 Փf6 17. Ձd3 e5 18. Փe3 Փe7 19. Ձd2 Ձf6 20. f3 Լfe8 21. Արh1 Փe6 22. Լfe1 Լac8 23. Թf2 d5 24. Փb6 Թb8 25. Փc5 Փ:c5 26. Ձ:c5 Ձd4 27. Ձ:e6 fe 28. ed Ձ:b3 29. Ձ:b3 ed 30. Ձ:a5 Թa8 31. Ձb3 Թ:a4 32. Արa1 Թc6 33. Լe2 d4, ոչ-ոքի։

Բաժինը վարում է ՍՄԲԱՏ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

BAGARAN

Հեռ. 587367 Corporation

«ԲԱԳԱՐԱՆ» կոոպերատիվը հնարավորություն է ընձեռում ներդնել Ձեր խնայողությունները հետեւյալ տոկոսադրույքներով

4 ամիս 80%
6 ամիս 180%
12 ամիս 500%
Մեկ տարուց ավել 520%

Ամեն ամիս ներդրված գումարի տոկոսաչափերի վճարումը ապահովված ոսկով, տարադրամով, անշարժ գույքով:

«Էրեբունի» հյուրանոց, երկրորդ մասնաշենք, 4-րդ հարկ, 403 սենյակ

«ԳՈՒՄԵՏ» ՍՊԸ ԵՎ «ՔՆԱՐԻԿ-93» ՍՊԸ ՀԱՄԱՏԵՂ ԿԱՄՊԱՆԻԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

եթե դուք ցանկանում եք ընտանիքով մշտական բնակության մեկնել ԱՄՆ եւ ստանալ Green Card եւ պայմանագրով 3 տարի ժամկետով աշխատել ԱՄՆ-ում, դիմեք

«Անի» հյուրանոց, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ, 6-րդ հարկ, 624 սենյակ, հեռախոսներ 594508, 594624

KILIKIA CONCERN

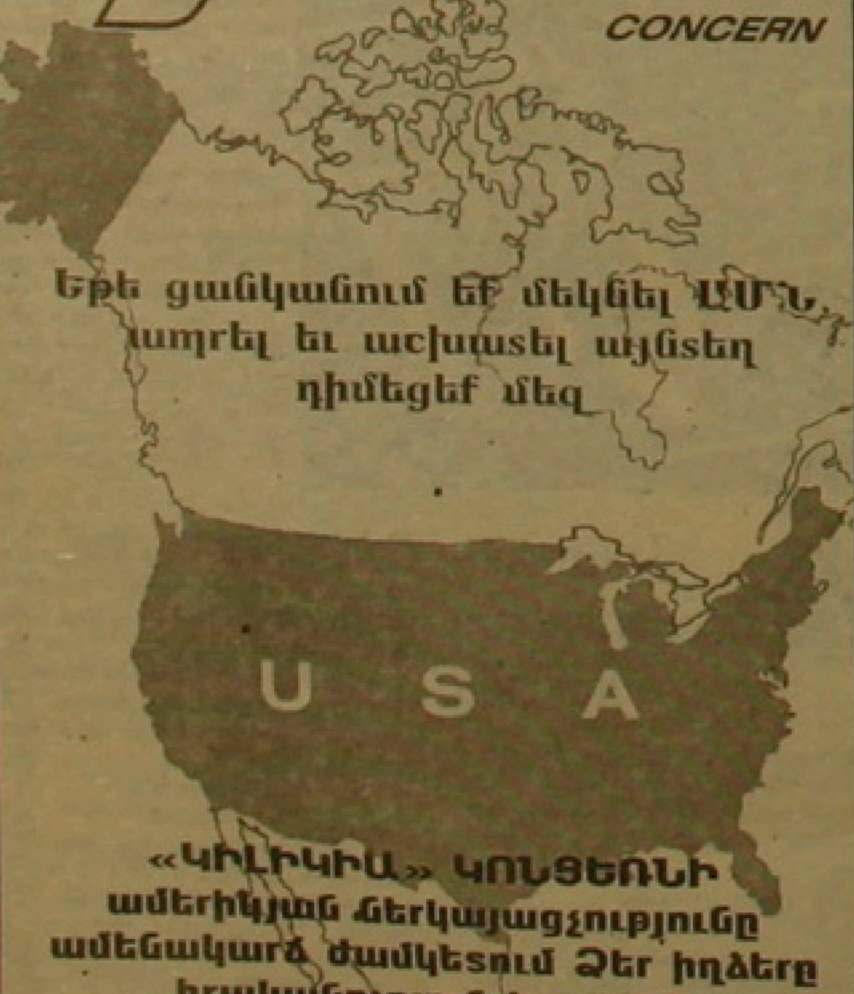

Եթե ցանկանում եք մեկնել ԱՄՆ, սովորել եւ աշխատել այնտեղ դիմեցեք մեզ

«ԿԻԼԻԿԻԱ» ԿՈՆՑԵՌՆԻ ամերիկյան ներկայացուցչությունը ամենակարճ ժամկետում Ձեր իղձերը իրականություն կդարձնի

ք. Երեւան Սայաթ-Նովայի պող. «Անի» հյուրանոց, 7-րդ հարկ, 730, 736 սենյակներ, հեռ. 58-11-10

ԻՍԿՈՒՀԻ ՍՊԸ

«Արաբկիր» հյուրանոց, 202 սենյակ, 23-38-21

Հրավիրում է տուրիստական ուղեւորության

հոկտեմբերի 30

ԵՐԵՎԱՆ-ՀԱԼԵՊ

7 օր, 135 $ US եւ 80000 ռ. (ռուսական)

ԵՐԵՎԱՆ-ՔԻՇ

(ազատ տնտեսական գոտի)
375 $ US եւ 85000 ռ. (ռուսական)

«Թեհրան-46» ասոցիացիային դիմած զբոսաշրջիկները իրենց վիզաները կարող են ստանալ «Իսկուհի» ընկերությունում:

ՕԳՏՎԵՔ ՁԵԶ ԸՆՁԵՌՎԱԾ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ՝ ԱՆՄԱՔՍ ԱՌԵՎՏՈՒՐ, ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ:

IMAC

ՀԱՅ-ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱՏԵՂ ՖԻՐՄԱՆ

«ԻՄԱԿ»-Ը ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է.

Բեռների տեղափոխում «ԻԼ-76» ինքնաթիռներով «Զվարթնոց» օդանավակայանից Երեւան-Ստավրոպոլ երթուղով: Ըստ պահանջի ձեր բեռները կտեղափոխվեն ԱՊՀ ցանկացած վայր: Ուղեվարձի գինը 1 կգ քաշի համար եւ վճարման ձեւը՝ պայմանագրային:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է.

Արդյունաբերական ապրանքների իրացման պատվերներ ԱՊՀ ցանկացած երկրում:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

Պահեստավորման եւ պահակային ծառայություններ Ստավրոպոլում եւ ավտոտրանսպորտով ընդունված գներից 30 տոկոս էժան բեռների տեղափոխում Ստավրոպոլից ԱՊՀ ցանկացած վայր:

Ուղեւորների համար ուղերթներ «Էրեբունի» օդանավակայանից՝ ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ, ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ, ԱՍՏՐԱԽԱՆ եւ հետադարձ:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է.

Նախնական պատվերներով ուղեւորների եւ բեռների ինքնաթիռներով տեղափոխում ԱՊՀ ցանկացած երկիր եւ երկարատեւ համագործակցության հիման վրա՝ արտասահման:

«ԻՄԱԿ»-Ը ԻՐԱՑՆՈՒՄ Է.

Սննդամթերք, նաեւ ընդունում է դրանց ձեռքբերման նախնական պատվերներ եւ ներմուծում է Հայաստան՝ մեկ շաբաթում:

«ԻՄԱԿ»-ը Երեւանի պահեստներում մշտապես ունի ապրանքների լայն տեսականի, եւ իրականացնում է մեծածախ եւ ապրանքափոխանակման գործարքներ:

375009, Երեւան, Իսահակյանի փ. 28, 3-րդ հարկ
Հեռ. 52-97-40, 52-99-83
Ֆաքս 56-15-48

ՆՈՅ

«ՆՈՅ» ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԲԱՆԿ

Ներդրած Ձեր ավանդների ՇԱՀՈՒՅԹՆԵՐԸ ԼԱՎԱԳՈՒՅՆՆ են, քանի որ դրանք իրական են ու մանրակրկիտ հաշվարկված բարձրակարգ մասնագետների կողմից:

«Անի» հյուրանոց 507, 514 սենյակներ հեռ. 59-45-14, 56-49-30

Չեխովի-23, հեռ. 46-25-27, Հանրապետության-67, հեռ. 56-51-07

Աշխատանքային ժամեր՝ ամեն օր 10:00-16:00
Բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

Հայտարարություն

«ԶՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայանի միջազգային բաժնում աշխատանքի են հրավիրվում բարձր աշխատավարձով հերթապահ հավաքարարներ:

Պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել օդանավակայանի կադրերի բաժին:

Զանգահարել հեռ. 27-15-69, ժամը 8:00-ից մինչեւ 16:30:

Հայտարարություն

Երեւանի «ՄԽԻԹԱՐ ԳՈՇ» դասական փորձաքննությունների ինստիտուտը հայտարարում է 1993-94 ուսումնական տարվա արտադրությունից չկտրված (ազատ ունկնդիրների) բաժնի ընդունելություն:

Արցախյան Պատերազմին կենսական կարող են մասնակցել միջնակարգ եւ բարձրագույն կրթություն ունեցողները, առանց տարիքի սահմանափակման:

Ուսումը վճարովի է, մեկ տարվա համար 70.000 ռ.

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն դիմում, կրթության վկայական, 6 լուսանկար, բժշկական տեղեկանք եւ անձնագիր:

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ նոյեմբերի 25-ը: Քննությունները՝ նոյեմբերի 25-30-ը, դասերը՝ դեկտեմբերի 1-ից:

Հասցեն՝ Մ. Մաշտոցի պողոտա 33 ա, թիվ 1 երեկոյան դպրոց: Հեռ. 53-08-37 եւ 53-80-14:

Ե Վ Ա

«Եվա» ուսումնական կենտրոնը կատարում է հերթական ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտություններով.

- օպերատորական գործ, ծրագրավորման լեզուների եւ փաթեթների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա,
- հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառում հաշվապահության մեջ,
- անգլերեն լեզու (ուսուցում արագացված կամ ավանդական մեթոդով),
- կոսմետիկա եւ էպիլյացիա,
- մերսում:

Դասընթացները վճարովի են, 1-3 ամիս տեւողությամբ: Շրջանավարտները կստանան վկայականներ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Ընդունելությունը՝ ամեն օր (բացի կիրակիից, ժամը 11.00-17.00-ը): Հասցեն՝ Սարյան 4: Հեռ.՝ 58-21-22

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / 581841

Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ռեկլամի ձեւավորումն եւ տառատեսակների հեղինակ՝ ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 25 000. Գասուտ 1618. Ստորագրված է տպագրության 19. 10. 1993

digitised by A.R.A.R.@